

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Quæstiones, Qvæ Dispvatæ Dicvntvr, & Quæstiones
Quodlibetales, siue Placitorum eiusdem S. Thomæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

Qvaestio IIII. De peccato originali.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72780](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72780)

damnatis, qui sine poenitentia decedunt. Si autem intelligatur peccatum ad mortem. i. quod ex malitia committitur, sic non prohibetur quin aliquis pro eo oret: sed non quicumque quia non quicumque; est tanti meriti, ut orando ei gratiam impetrare possit, quia sanatio talium est quasi miraculosa: sicut si diceretur pro suscitacione mortui, non dico ut oret quis pro eo, id est quicumque: sed aliquis magni meriti apud Deum.

AD QVARTVM dicendum, quod verbum illud est intelligendum, quia tales de facili humiliari non possunt, non quod omnino non possint.

AD QVINTVM dicendum, quod veniale tripliciter dicitur. Vno modo, ex genere: sicut verbum otiosum dicitur peccatum veniale. Alio modo, ex euentu, sicut dicitur peccatum veniale motus concupiscentiae sine consensu. Tertio modo, dicitur veniale ex causa: quia, si habet causam veniae quae alleviat peccatum, & hoc modo, intelligendum est quod peccatum imbecillitatis & nescientiae sunt venialia: non autem peccatum industriae siue malitiae.

QVAESTIO IIII.

De Peccato originali.

In octo articulos diuisa.

¶ Primo, Enim queritur, utrum aliquod peccatum ex origine contrahatur.

¶ Secundo, Vtrum peccatum originale sit concupiscentia.

¶ Tertio, Vtrum originale peccatum sit in carne vel in anima, sicut in subiecto.

¶ Quarto, Vtrum peccatum originale per prius sit in potentia animae, quam in essentia.

¶ Quinto, Vtrum prius sit in voluntate, quam in alijs potentijs.

¶ Sexto, Vtrum deriuetur in omnes, qui seminaliter procedunt ab Adam.

¶ Septimo, Vtrum illi qui materialiter nascuntur ab Adam contrahant originale.

¶ Octauo, Vtrum peccata proximorum parentum transeant in posteris.

Vtrum peccatum aliquod ex origine contrahatur.

ARTICVLVS PRIMVS.

QVAESTIO est de peccato originali, & primo queritur, utrum aliquod peccatum ex origine contrahatur, & vs quod non. Dicitur enim Eccl. 15. Ante hominem vita & mors, bonum & malum, quodcumque voluerit dabitur ei. Ex quo potest accipi, quod peccatum, quod est spiritus animae, in voluntate consistit: sed nihil quod homo contrahit ex origine sua, consistit in eius voluntate, ergo nullum peccatum contrahit homo ex sua origine.

¶ 1. Præ. Accidens non traducitur, nisi per traductionem sui subiecti: subiectum autem peccati est anima rationalis. Cum ergo anima rationalis non traducatur per originem, vt habetur in lib. de Eccl. dogmatibus, videtur quod neque aliquod peccatum per originem contrahatur. Sed dicendum, quod licet subiectum peccati non traducatur, traducitur tamen caro, quae est causa peccati.

¶ 3. Sed contra, Ad traductionem accidentis non sufficit traductio eius, quod non est sufficiens causa: quia ea posita, non ponitur effectus: sed caro non est sufficiens causa peccati, quia quatumcumque caro alliciat ad peccandum, in potestate tamen voluntatis est assenti-

re vel non assentire, & sic ipsa voluntas est sufficiens causa peccati: sed voluntas non traducitur, ergo traductio carnis non sufficit ad traductionem alicuius peccati.

¶ 4. Præ. Peccatum secundum quod nunc accipitur, est cui debetur pena & increpatio: sed nulli defectui ex origine contracto debetur increpatio & poena. Sicut enim dicit Phil. in 3. Eth. Si quis est caecus ex infirmitate non increpatur: increpatur autem si sit caecus ex ebrietate, ergo nullus defectus, qui ex origine contrahitur, habet rationem peccati.

¶ 5. Præ. Aug. in 1. de lib. ar. distinguit duplex malum, visum quod agimus, quod est malum culpae, & aliud quod patimur, quod pertinet ad malum poenae: sed omnis defectus qui est ex alio, habet rationem passionis. Nam passio est effectus illatioque actionis, ergo nihil quod contrahitur per originem ex alio habet rationem peccati: sed solum rationem poenae.

¶ 6. Præ. In lib. de Ecclesiasticis dogmatibus dicitur, Bona est caro nostra, utpote a bono Deo creata: sed bonum non est causa mali, sicut illud Matth. 7. Non potest arbor bona fructus malos facere, ergo peccatum originale non contrahitur per carnis originem.

¶ 7. Præ. Plus dependet anima a carne postquam ei est vnita, quam in ipsa eius vnitione: sed postquam anima iam est carni vnita, non potest infici a carne, nisi per suum consensum, ergo neque in ipsa vnitione, peccatum ergo originale non potest contrahi per carnis originem.

¶ 8. Præ. Si origo carnis vitata peccatum causat in anima, quanto origo fuerit magis vitata, tanto maius peccatum causabit: sed in illis qui nascuntur ex fornicatione magis est vitata origo, quam in illis qui nascuntur ex legitimo matrimonio. Sequeretur ergo quod illi qui ex fornicatione nascuntur, maius peccatum contrahant nascendo, quod patet esse falsum, quia non debetur eis maior poena.

¶ 9. Præ. Si peccatum originale contrahitur per carnis originem, hoc non est nisi in quantum caro est corrupta. Aut ergo illa corruptio est moralis, aut naturalis: sed moralis esse non potest, quia corruptio nis moralis subiectum non est caro: sed anima. Similiter autem nec naturalis, quia sequeretur quod inficeret animam naturali actione, id est per qualitates actiuas & passiuas, quod patet esse falsum. Nullo ergo modo, peccatum contrahitur per carnis originem.

¶ 10. Præ. Defectus qui consecutus est ex peccato primi parentis est carentia originalis iustitiae, vt Ansel. dicit, & sic cum originalis iustitia sit quiddam spirituale, sequitur quod defectus praedictus sit etiam spiritualis. Corruptio autem carnis est quiddam corporale. Spirituales autem & corporales sunt diuersorum generum, & sic spirituale non potest causare effectum corporalem. Non ergo ex peccato primi parentis potuit causari corruptio in carne nostra, ex qua in nobis peccatum per originem transferretur.

¶ 11. Præ. Secundum Aug. peccatum originale est carentia originalis iustitiae. Aut ergo originalis iustitia conueniebat animae primi hominis naturaliter ex sua creatione, aut fuit donum superadditum ex diuina liberalitate. Si autem fuit anima naturalis, numquam eam amisisset peccando: quia vt Dionys. dicit 4. capite de di. no. data naturalia etiam in demonibus permanerunt, & sic etiam omnes homines originale iustitiam haberent: quia quod est naturale vni animae, est omnibus animabus naturale. & ita nullus nasceretur peccato originali, id est, cum carentia originalis iustitiae. Si autem fuit iustitia illa donum superadditum

Lib. 3. c. 1. a med. tom. 5.

Li. 1. in pri. lib. tom. 1.

Ca. 76. inter opera Aug. tom. 3.

In li. de conceptu virginali. ca. 2. & 26.

Ansel. in lib. de conceptu virgin. ca. 2. 3. & 26.

Cap. 4. p. 4. a medio.

rationem, id est, non solum materialiter: sed sicut ab actiuo principio. sic enim filius accipit a patre natura humana. Si ergo consideret iste defectus hoc modo per originem in istum hominem derivatus, secundum illud quod iste homo est quadam persona singularis, sic huiusmodi defectus non potest habere rationem culpae, ad cuius rationem requiritur quod sit voluntaria: sed si consideretur iste homo generatus sicut quoddam membrum totius humanae naturae a primo parente propagatae, ac si omnes homines essent unus homo, sic habet rationem culpae pro voluntarium eius principium, quod est actuale peccatum primi parentis. sicut si dicamus quod motus manus ad homicidium perpetrandum, secundum quod manus per se consideratur, non habet rationem culpae: quia manus de necessitate mouetur ab alio: si autem consideretur ut est pars totius hominis, qui voluntate agit, sic habet rationem culpae: quia sic est voluntarius. Sicut ergo homicidium non dicitur culpa manus, sed culpa totius hominis: ita huiusmodi defectus non dicitur esse peccatum personale, sed peccatum totius naturae: nec ad personam pertinet nisi in quantum natura inficit personam. & sicut ad unum peccatum faciendum diuersae partes hominis adhibentur. scilicet voluntas, ratio, manus & oculus, & huiusmodi, & tamen est unum solum peccatum pro unitatem principij, scilicet voluntatis, a quo peccati ratio ad omnes actus partium derivatur: ita & ratione principij in tota natura humana consideratur, quasi unum peccatum originale: propter quod apostolus dicit Rom. 5. In quo omnes peccauerunt. Quod secundum Augustinum potest intelligi, in quo homo, vel in quo peccato primi hominis: ut peccatum primi hominis sit quasi commune peccatum omnium.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod peccatum quod per originem contrahitur, dicitur voluntarium ratione sui principij, scilicet voluntatis primi parentis, ut dictum est.

AD SECVNDVM dicendum, quod istud peccatum conficitur totam naturam humanam, unde subiectum huius peccati est anima, secundum quod est pars humanae naturae: & ideo sicut humana natura traducitur, licet anima non traducatur: ita etiam peccatum originale traducitur, licet anima non traducatur.

AD TERTIVM dicendum, quod caro non est sufficiens causa peccati actualis, sed peccati originalis est sufficiens causa: sicut & traductio carnis est sufficiens causa, materialiter tamen humanae naturae.

AD QVARTVM dicendum, quod ei, quod est per originem contractum, non debetur poena & increpatio, si referatur ad personam, quia sic non habet rationem voluntarij: sed si referatur ad naturam, sic habet rationem voluntarij, ut dictum est, & hoc modo debetur ei in increpatio & poena.

AD QVINTVM dicendum, quod defectus per originem contractus habet quidem rationem existentis ab alio, si referatur ad personam, non autem si referatur ad naturam, sic enim est quasi a principio intrinseco.

AD SEXTVM dicendum, quod caro nostra in sui natura bona est: sed secundum quod est priuata originali iustitia pro peccato primi parentis, sic causat originale peccatum.

AD SEPTIMVM dicendum, quod sicut dictum est, peccatum originale per se loquendo est peccatum naturae, non personae: nisi ratione naturae infectae. Actus autem generationis proprie deseruit naturae, quia ordinatur ad conseruationem speciei: sed carnem iam esse animae unitatem pertinet ad constitutionem personae: & ideo caro magis causat originale peccatum prout consideratur in via generationis, quam prout est iam unitas.

A **AD OCTAVVM** dicendum, quod in illis qui nascuntur ex fornicatione, est quidam origo dupliciter vitio. scilicet natura, quod traducitur ex Adam, & vitio personae. scilicet patris generantis, ex quo vitio nulla infectio in prole relinquitur. Quilibet enim generans tradit prolem originale, in quantum generat ut Adam, non in quantum generat ut Petrus vel Martinus, id est, per id quod habet ab Adam, non per id quod est proprium sibi.

AD NONVM dicendum, quod corruptio quae est in carne, est quidam actus naturalis: sed intentione & virtute moralis. Ex parte enim primi parentis destituta est caro eius illa virtute, ut ex ea possit decidi semen per quod originalis iustitia in alios propagetur. & sic in semine defectus huius virtutis est defectus moralis corruptionis, & quaedam intentio eius: sicut dicitur intentionem coloris esse in aere, & intentionem animae esse in semine. & ex hoc etiam est ibi virtus ad similem imperfectionem, sicut est ibi virtus ad productionem humanae naturae in prole generata.

AD X. dicendum, quod nihil prohibet a causa spirituali causari effectum corporalem. Nam & Boetius dicit in lib. de Tri. quod formae quae sunt in materia, veniunt a formis quae sunt sine materia: & in nobis ipsis a voluntate mouetur inferior appetitus, ad cuius motum sequitur transmutatio corporalis.

AD XI. dicendum, quod originalis iustitia fuit superaddita primo homini ex liberalitate diuina: sed quod huic actus non dedit a Deo, non est ex parte eius: sed ex parte humanae naturae, in qua inuenitur contrarij prohibens.

AD XII. dicendum, quod in semine est corruptio originalis peccati non actu: sed virtute, eo modo quo est ibi virtute humana natura, quae quidem virtus actiua in semine est in spiritu spumoso, ut Aristoteles dicit in li. de Generatione animalium: non autem in materia quae amittit unam formam, & recipit aliam.

AD XIII. dicendum, quod sicut Dionysius dicit 4. cap. de diuin. nomi. bonum contingit ex tota integra causa: sed malum provenit etiam ex singularibus defectibus. & ideo defectus qui est ex parte corporis, sufficit ad integritatem humanae naturae tollendam.

AD XIV. dicendum, quod careria diuinae visionis dupliciter competit alicui. Vno modo, sic quod non habeat in se unde possit ad diuinam visionem peruenire: & sic careria diuinae visionis competit ei, qui in solis naturalibus esset et absque peccato. Sic enim careria diuinae visionis non est poena, sed defectus consequens omnem naturam creatam: quia nulla creatura ex suis naturalibus potest peruenire ad visionem diuinam. Alio modo, potest alicui competere careria diuinae visionis, hoc modo, ut habeat in se aliquid ex quo debeat ei, quod caret visione diuina. & sic careria visionis diuinae est poena, & originalis: & actualis peccati.

AD XV. dicendum, quod duplex est causa. Vna principalis quae agit per propria formam, & haec est nobilior quae effectus in quantum est causa. Alia est causa instrumentalis, quae non agit per propria formam: sed in quantum est mota ab alio, & hanc non oportet nobiliorem esse effectui: sicut ferra non est nobilior quam domus, hoc autem modo semper carnale est causa naturae humanae in prole, & etiam culpae originalis in anima eius.

AD XVI. dicendum, quod aliquid agens est in actu multipliciter. Vno modo, secundum propria formam, quae vel continet formam effectus secundum similitudinem speciei, sicut ignis generat ignem vel secundum virtutem tantum, sicut sol generat ignem. Alio modo, secundum motum ab alio, & hoc modo, instrumentum agit ut ens actu, & sic est semen est actu, in quantum in eo est motus & intentio

Ante medij lib.

I lib. 3. de generatione animae cap. 3.

Cap. 4. p. 4. a medio illius.

E

De genera. anim. libr. 2. cap. 68.

In corp. art.

In corp. art.

In lib. 1. de peccatorum meritis c. 9. a medio t. 7.

Art. preced. In lib. de concordia gratiae & lib. ar. huius creabitur nunc a medio De conceptu ex ca. 2.

Lib. 1. ca. 15. tom. 1.

Lib. 2. c. 4. & 90. & lib. 4. cap. 21.

Cap. 4. p. 4. a medio.

tio aīæ generantis, s̄m Philo. in lib. de Generatione animalium. & ex hoc habet virtutem causandi, & humanam naturam, & originale peccatum.

Ad xvii. Dicendum, q̄ aliquis vir iustus accedendo ad uxorem meretur s̄m id quod est propriū sibi, & sic nō transmittit peccatum originale: sed s̄m id quod habet ab Adam, vt supra dictum est.

Ad xviii. Dicendum, q̄ Adam in quantum fuit principium humanæ naturæ habuit rationem causæ vniuersalis: & ita per eius actum corrupta est tota humana natura, quæ ab eo propagatur.

Ad xix. Dicendum, q̄ peccatum primi hominis est quodammodo peccatum commune totius humanæ naturæ, vt dictum est: & ideo cuius puniatur pro peccato primi parentis, non punitur pro peccato alterius: sed pro peccato suo.

ARTICVLVS II. Quid sit peccatum originale.

SECUNDO quaritur, quid sit peccatum originale. & v̄ q̄ sit concupiscentia. Dicitur. n. Augu. in lib. de Baptismo paruulorum, Adam præter imitationis exemplum, occulta etiam tabe carnalis concupiscentiæ suæ tabefecit in se omnes de sua stirpe v̄ruros. vnde Apost. recte ait, In quo omnes peccauerunt, sed peccatum originale est in quo omnes peccauerunt, vt dictum est. ergo peccatum originale est concupiscentia.

¶ 2 Præ. Ansel. dicit in lib. de Conceptu virginali. Sic factus est, vt in ordinatâ concupiscentiam sentire non deberet, sed sicut in eodem lib. dicit, Peccatum est non solum cum non habet homo quod debet habere: sed etiam cum habet quod non debet habere, ergo concupiscentia contracta est peccatum originale.

¶ 3 Præ. Aug. dicit in lib. Retractionum, q̄ concupiscentiæ reatus in baptismo soluitur: sed proprie soluitur in baptismo reatus originalis peccati, ergo concupiscentia est originale peccatum.

SED CONTRA, Damasc. dicit in lib. 2. quod peccatū est ex eo, q̄ aliquis auertitur ab eo quod est s̄m naturam, in id quod est contra naturam. ex quo h̄ q̄ peccatum est contra naturam: sed concupiscentia est naturalis, h̄c n. natura omnia animalia docuit, ergo concupiscentia nō est peccatū originale. Sed dicitur, q̄ concupiscentia est naturalis s̄m naturā corruptam, non autem secundum naturam institutam.

¶ 2 Sed contra, Concupiscentia est proprius actus potētiae concupiscibilis: sed vis concupiscibilis est naturalis, s̄m naturā institutā, ergo est concupiscentia.

¶ 3 Præ. Nullū peccatum se habet ad bonum & ad malum: sed concupiscentia est & boni, puta, sapientiæ, & mali, puta, rapinæ, ergo concupiscentia de se non est peccatum originale.

¶ 4 Præ. Concupiscentia nominat vel habitū vel actum: sed s̄m q̄ nominat actum, est peccatū actuale non originale: s̄m autem q̄ nominat habitū non potest esse peccatum originale, quia habitus in aliquo homine acquisitus ex proprijs eius actibus malis non est peccatum, alioquin continue peccaret, & continue demereretur. & sic multominus habitualis concupiscentia causata in hoc homine ex actu primi parentis habet nomen peccati. Nullo ergo modo, concupiscentia est originale peccatum.

¶ 5 Præ. Omnis habitus aut est naturalis, aut acquisitus, aut infusus: sed peccatū originale nō est habitus naturalis, quia s̄m Diony. 4. ca. de diu. nomi. Nichil q̄ inest aliquid s̄m naturā, est ei malū. Similiter est

nec est habitus acquisitus, q̄a habitus acquisitus causatur ex actibus, vt patet per Philo. in 2. Ethic. peccatum autem originale non acquiritur ex actibus, sed trahitur per originem. Similiter etiā nō est habitus infusus, quia talium habitū solus Deus est causatus in anima operans: qui tamen non potest esse causa peccati. Nullo ergo modo peccatum originale est habitualis concupiscentia.

¶ 6 Præ. Secundum cōem Theologorum sententiam, in bonis habitus præcedit actum, quia habitus infusus est a Deo, actus autē est a nobis: in malis autem actus præcedit habitum. Si ergo peccatū originale sit habitualis concupiscentia, sequeretur q̄ malus actus, qui sunt peccata actualia, præcederent peccatum originale, quod est inconueniens.

¶ 7 Præ. Peccatum originale non est fomes omnis peccati: sed peccata non solum causantur ex concupiscentia, sed etiam per malitiam vel ignorantiam, vt in superioribus habitum est, ergo peccatum originale non est concupiscentia.

¶ 8 Præ. Si concupiscentia est originale peccatum, hoc h̄t per sui essentiam, & sic remanente concupiscentia post baptismum non esset solutū peccatum originale, quod est inconueniens: aut d̄ peccatum originale, pp aliquid aliud adiunctum, & sic illud aliud magis peccatum originale. Non ergo peccatum originale est concupiscentia.

¶ 9 Præ. Accidens causatur ex principis subiecti peccati originalis subiectum est anima, concupiscentiæ autem causa non est anima sed caro, ergo concupiscentia non est originale peccatum.

¶ 10 Præ. Concupiscentia maxime v̄ esse originale peccatum, secundum q̄ importat necessitatem concupiscendi: sed hæc necessitas dupliciter intelligitur. Vno modo, vt sit necessitas consentiendi, motus concupiscentiæ. Quæ quidem necessitas non potest esse peccatum originale, quia nō manet post baptismum: originale autem manet actus, & transit in motum: originale autem est necessitas sentiendi concupiscentiam: sed hæc potest esse originale peccatum.

Aut enim esset originale peccatum pp seipsam, propter aliud: si propter seipsam, cum talis necessitas maneat post baptismum, sequeretur q̄ peccatum originale maneret post baptismum: si autem propter aliud, propter caritatem originalis iustitiæ, hoc v̄ esse possibile: quia necessitas sentiendi concupiscentiam, nō est peccatum originale, si sentire in actu se habet ad peccatum actuale.

¶ 11 Præ. Si concupiscentia est originale peccatum, hoc est essentialiter aut causaliter: sed nō essentialiter, q̄a concupiscentia est causa originalis peccati, alioquin in istis qui sunt sine gratia, quilibet reus concupiscentiæ esset peccatum, quod patet falsum: cum quandoq; per rationem naturalem concupiscentiæ motibus resistant. Neq; ergo necessitas sentiendi huiusmodi motus est, peccatum originale, pp caritatem originalis iustitiæ adiunctam, & sic nullo modo concupiscentia est originale peccatum.

¶ 12 Præ. Si concupiscentia est originale peccatum, hoc est essentialiter aut causaliter: sed nō essentialiter, q̄a concupiscentia est causa originalis peccati, alioquin in istis qui sunt sine gratia, quilibet reus concupiscentiæ esset peccatum, quod patet falsum: cum quandoq; per rationem naturalem concupiscentiæ motibus resistant. Neq; ergo necessitas sentiendi huiusmodi motus est, peccatum originale, pp caritatem originalis iustitiæ adiunctam, & sic nullo modo concupiscentia est originale peccatum.

¶ 13 Præ. Sicut i statu naturæ corruptæ, concupiscentia est essentialiter aut causaliter: sed nō essentialiter, q̄a concupiscentia est causa originalis peccati, alioquin in istis qui sunt sine gratia, quilibet reus concupiscentiæ esset peccatum, quod patet falsum: cum quandoq; per rationem naturalem concupiscentiæ motibus resistant. Neq; ergo necessitas sentiendi huiusmodi motus est, peccatum originale, pp caritatem originalis iustitiæ adiunctam, & sic nullo modo concupiscentia est originale peccatum.

debet dici concupiscentia originale peccatū, q̄ ita. **I**TEM ostendebatur q̄ peccatū originale sit igno-
rātia. Dicit. n. Ansel. in lib. de prædestinatione, q̄ hu-
manæ naturæ imputatur ad peccatum originale im-
potentia iustitiam habendi & eam intelligendi: sed
impotentia intelligendi pertinet ad ignorantiam.
ergo peccatum originale est ignorantia.

¶ 2 Præt. In eodē lib. dicit, q̄ minoratio pulchritudinis
humanæ naturæ imputat ad peccatū: sed maxime pul-
chritudo humanæ naturæ consistit in splendore sciē-
tiæ. ergo v̄ q̄ peccatū originale quod imputatur hu-
manæ naturæ, sit minoratio scientiæ, s. ignorantia.

¶ 3 Præt. Hugo de sancto Victore dicit, q̄ vitium qd̄
nascendo contraximus est per ignorantiam in men-
te, & per concupiscentiam in carne: sed hmoi vitium
est peccatum originale. Ergo peccatum originale
non magis est concupiscentia, quā ignorantia.

SED CONTRA, Ignorantia est aliud a concupiscē-
tia, nec est in eodem subiecto: sed idem non est in
diuersis generibus, nec in diuersis subiectis. ergo
originale peccatum cum sit concupiscentia, nō po-
test esse ignorantia.

¶ 2 Præt. Sicut intellectus defectum patitur pp̄ origi-
nale peccatū: ita & inferiores vires, vt generatiua, & ē
ipsum corpus. Si ergo ignorantia, quæ est defectus
intellectus ponatur esse peccatum originale, pari
ratione & omnes defectus inferiorum virium, &
etiam ipsius corporis, quod videtur inconneniens.

ITEM ostendebatur quod peccatum originale est
carentia originalis iustitiæ. Ansel. enim sic argumē-
tatur in li. de Conceptu virginali, Omne peccatum
est iniustitia, & per consequens excludit aliquam
iustitiam: sed peccatum originale non excludit aliā
iustitiam quā originale. ergo originale pecca-
tum est carentia originalis iustitiæ.

SED CONTRA, culpa dicitur p̄ priuationē gratiæ gratū
faciētis: sed originalis iniustitia nō includit gratiā gra-
tū faciētē, quia in originali iustitia primus homo
conditus fuit, non aut in gratia gratum faciēte, ut
v̄ per Magistrum in 2. Sententiarum, ergo carentia
originalis iustitiæ non constituit rationem peccati.

¶ 2 Præt. Originalis iustitia non restituitur per baptis-
mum, quia adhuc vires inferiores rationi resistunt.
Si ergo peccatum originale esset carentia origina-
lis iustitiæ, sequeretur quod peccatum originale nō
solueretur per baptismum, quod est hæreticum.

¶ 3 Præt. Subiectum debet poni in definitione acci-
dentis: sed cum dicitur quod peccatum originale
est carentia originalis iustitiæ, non fit ibi mentio de
subiecto. ergo assignatio est insufficientis.

¶ 4 Præt. Sicut originalis iustitia tollitur per pecca-
tum originale, ita gratia tollitur per peccatū actua-
le: sed carentia gratiæ non est ipsum peccatū actua-
le, sed effectus eius. ergo neque carentia originalis
iustitiæ est ipsum peccatum originale.

ITEM ostendebatur quod peccatum originale
sit pœna & culpa, quia super illum Psalmum, Benedi-
xisti Domine terram tuam, dicit glossa, quod id qd̄
contrahimus ab Adam est pœna & culpa: hoc au-
tem est peccatum originale. ergo peccatum origi-
nale est pœna & culpa.

¶ 2 Præt. Ambrosius dicit, q̄ vitium siue pœna natu-
ram corrūpit, culpa Deum offendit: sed originale
peccatū facit vtrumque. ergo est & culpa & pœna.

SED CONTRA, Hugo de sancto Victore dicit, q̄
peccatū originale est mortalis infirmitas, quā cōle-
quitur concupiscentiæ necessitas: sed infirmitas no-

minat pœnā. ergo peccatū originale est pœna tātū.

¶ 2 Præt. Ansel. loquēs de peccato originali, cōpar-
rat ipsū seruituti q̄ patiuntur aliqui p̄ peccato patris,
q̄ peccauit crimine lese maiestatis: sed talis seruitus
est pœna tātū. ergo peccatū originale est pœna tātū.

¶ 3 Præt. Aug. Dicit in 13. de Ciu. Dei, q̄ peccatū
originale est lāguor naturæ: sed lāguor nominat pe-
nam. ergo peccatum originale est tantum pœna.

RESPON. Dicendum, q̄ veritas huius quæstionis
accipi potest ex his, quæ supra dicta sunt. Dicitur est
n. supra, q̄ peccatū originale est huius personæ uel
illius, prout consideratur vt pars quædam multitu-
dinis ab Adā deriuatæ, ac si esset quoddam mem-
brum vnius hominis. Dicitur est etiā, q̄ vnius homi-
nis peccatū est vnum peccatū, s̄m q̄ ad totū referri,
& ad primū peccandi principū: licet executio pec-
cati fiat per diuersa mēbra. Sic ergo peccatum ori-
ginale in isto hōie, vel in illo nihil est aliud quā id,
quod ad ipsum peruenit per originē ex peccato pri-
mi parentis. Sicut peccatū in manu aur in oculo, ni-
hil aliud est q̄ id, qd̄ peruenit ad manū uel ad oculū
ex motione primi principij peccantis, quod est uolū-
tas: licet ex una parte fiat motio per naturā origi-
nā, ex alia vero parte p̄ imperium voluntatis. id uero
qd̄ peruenit ad manū de peccato vnius hōis sin-
gularis, est quidē effectus, & impressio motus primi
inordinati, qui erat in voluntate. vnde oportet q̄
eius similitudinem gerat. motus aut uoluntatis in-
ordinatus, est conuersio ad bonum aliq̄ tempora-
le absque ordine conuenienti ad debitū finē. Quæ
quidē inordinatio est auersio ab incōmutabili bo-
no, & hoc est quasi formale, illud aut quasi materia-
le nā formalis ratio moralis actus accipitur per cō-
parationē ad finem. Vnde & id quod ad manū per-
tinet de peccato vnius hominis, nihil aliud est quā
applicatio eius ad aliquem effectum sine aliquo or-
dine iustitiæ. Iā uero, si motus uoluntatis peruenit
ad aliqd, qd̄ non est susceptiuum peccati, puta ad lā-
ceam, vel gladiū, non dicimus ibi esse peccatū, nisi
uirtualiter & p̄ modum effectus, in quantum. Iā
uel gladiū mouetur per actum peccati & p̄ficat pec-
cati effectum: non q̄ ipsa lancea uel gladius peccet,
qa non sunt aliquid hōis peccantis, sicut manus uel
oculus. sic ergo in peccato primi parentis, fuit ali-
quid formale. Iā uersio ab incōmutabili bono, & ali-
quid materiale. s. d̄ conuersio ad bonum cōmutabi-
le. Ex hoc aut q̄ auersus fuit ab incōmutabili bono,
donum originalis iustitiæ amisit: ex hoc uero q̄ cō-
uersus est inordinate ad cōmutabile bonū, inferio-
res vires q̄ erigi debebant ad rōnem, depressæ sunt
ad inferiora. Sic ergo & in his q̄ ex eius stirpe oriun-
tur, & superior pars animæ caret debito ordine ad
Deū, qui erat per originalem iustitiā, & inferiores vi-
res non subdunt rōni, sed ad inferiora conuertuntur
s̄m propriū impetū, & ipsam et corpus in corru-
ptionē tendit s̄m inclinationē cōtrariorum ex qui-
bus cōponit: sed superior pars aiæ & ēr qd̄ inferiorum
virium, q̄ sunt sub uoluntate, & ei natæ sunt
obodire, recipiunt hmoi sequelā primi peccati s̄m
rōnem culpæ. sunt. n. culpæ susceptiue huiusmodi
partes. Sed inferiores vires, quæ non subduntur uo-
luntati. s. potentie aiæ vegetabilis, & etiā ipsum cor-
pus, sicut ipit huiusmodi sequelam s̄m rōnem pœnæ,
non secundum rationem culpæ: nisi forte uirtuali-
ter, prout scilicet huiusmodi pœna peccatum con-
sequēs, peccati est productiua, secundum quod uis
generatiua per decisionem corporalis seminis ope-

B **¶** 2 Præt. Ansel. loquēs de peccato originali, cōpar-
rat ipsū seruituti q̄ patiuntur aliqui p̄ peccato patris,
q̄ peccauit crimine lese maiestatis: sed talis seruitus
est pœna tātū. ergo peccatū originale est pœna tātū.

C **¶** 3 Præt. Aug. Dicit in 13. de Ciu. Dei, q̄ peccatū
originale est lāguor naturæ: sed lāguor nominat pe-
nam. ergo peccatum originale est tantum pœna.

D **R**ESPON. Dicendum, q̄ veritas huius quæstionis
accipi potest ex his, quæ supra dicta sunt. Dicitur est
n. supra, q̄ peccatū originale est huius personæ uel
illius, prout consideratur vt pars quædam multitu-
dinis ab Adā deriuatæ, ac si esset quoddam mem-
brum vnius hominis. Dicitur est etiā, q̄ vnius homi-
nis peccatū est vnum peccatū, s̄m q̄ ad totū referri,
& ad primū peccandi principū: licet executio pec-
cati fiat per diuersa mēbra. Sic ergo peccatum ori-
ginale in isto hōie, vel in illo nihil est aliud quā id,
quod ad ipsum peruenit per originē ex peccato pri-
mi parentis. Sicut peccatū in manu aur in oculo, ni-
hil aliud est q̄ id, qd̄ peruenit ad manū uel ad oculū
ex motione primi principij peccantis, quod est uolū-
tas: licet ex una parte fiat motio per naturā origi-
nā, ex alia vero parte p̄ imperium voluntatis. id uero
qd̄ peruenit ad manū de peccato vnius hōis sin-
gularis, est quidē effectus, & impressio motus primi
inordinati, qui erat in voluntate. vnde oportet q̄
eius similitudinem gerat. motus aut uoluntatis in-
ordinatus, est conuersio ad bonum aliq̄ tempora-
le absque ordine conuenienti ad debitū finē. Quæ
quidē inordinatio est auersio ab incōmutabili bo-
no, & hoc est quasi formale, illud aut quasi materia-
le nā formalis ratio moralis actus accipitur per cō-
parationē ad finem. Vnde & id quod ad manū per-
tinet de peccato vnius hominis, nihil aliud est quā
applicatio eius ad aliquem effectum sine aliquo or-
dine iustitiæ. Iā uero, si motus uoluntatis peruenit
ad aliqd, qd̄ non est susceptiuum peccati, puta ad lā-
ceam, vel gladiū, non dicimus ibi esse peccatū, nisi
uirtualiter & p̄ modum effectus, in quantum. Iā
uel gladiū mouetur per actum peccati & p̄ficat pec-
cati effectum: non q̄ ipsa lancea uel gladius peccet,
qa non sunt aliquid hōis peccantis, sicut manus uel
oculus. sic ergo in peccato primi parentis, fuit ali-
quid formale. Iā uersio ab incōmutabili bono, & ali-
quid materiale. s. d̄ conuersio ad bonum cōmutabi-
le. Ex hoc aut q̄ auersus fuit ab incōmutabili bono,
donum originalis iustitiæ amisit: ex hoc uero q̄ cō-
uersus est inordinate ad cōmutabile bonū, inferio-
res vires q̄ erigi debebant ad rōnem, depressæ sunt
ad inferiora. Sic ergo & in his q̄ ex eius stirpe oriun-
tur, & superior pars animæ caret debito ordine ad
Deū, qui erat per originalem iustitiā, & inferiores vi-
res non subdunt rōni, sed ad inferiora conuertuntur
s̄m propriū impetū, & ipsam et corpus in corru-
ptionē tendit s̄m inclinationē cōtrariorum ex qui-
bus cōponit: sed superior pars aiæ & ēr qd̄ inferiorum
virium, q̄ sunt sub uoluntate, & ei natæ sunt
obodire, recipiunt hmoi sequelā primi peccati s̄m
rōnem culpæ. sunt. n. culpæ susceptiue huiusmodi
partes. Sed inferiores vires, quæ non subduntur uo-
luntati. s. potentie aiæ vegetabilis, & etiā ipsum cor-
pus, sicut ipit huiusmodi sequelam s̄m rōnem pœnæ,
non secundum rationem culpæ: nisi forte uirtuali-
ter, prout scilicet huiusmodi pœna peccatum con-
sequēs, peccati est productiua, secundum quod uis
generatiua per decisionem corporalis seminis ope-

E **¶** 2 Præt. Ansel. loquēs de peccato originali, cōpar-
rat ipsū seruituti q̄ patiuntur aliqui p̄ peccato patris,
q̄ peccauit crimine lese maiestatis: sed talis seruitus
est pœna tātū. ergo peccatū originale est pœna tātū.

¶ 3 Præt. Aug. Dicit in 13. de Ciu. Dei, q̄ peccatū
originale est lāguor naturæ: sed lāguor nominat pe-
nam. ergo peccatum originale est tantum pœna.

RESPON. Dicendum, q̄ veritas huius quæstionis
accipi potest ex his, quæ supra dicta sunt. Dicitur est
n. supra, q̄ peccatū originale est huius personæ uel
illius, prout consideratur vt pars quædam multitu-
dinis ab Adā deriuatæ, ac si esset quoddam mem-
brum vnius hominis. Dicitur est etiā, q̄ vnius homi-
nis peccatū est vnum peccatū, s̄m q̄ ad totū referri,
& ad primū peccandi principū: licet executio pec-
cati fiat per diuersa mēbra. Sic ergo peccatum ori-
ginale in isto hōie, vel in illo nihil est aliud quā id,
quod ad ipsum peruenit per originē ex peccato pri-
mi parentis. Sicut peccatū in manu aur in oculo, ni-
hil aliud est q̄ id, qd̄ peruenit ad manū uel ad oculū
ex motione primi principij peccantis, quod est uolū-
tas: licet ex una parte fiat motio per naturā origi-
nā, ex alia vero parte p̄ imperium voluntatis. id uero
qd̄ peruenit ad manū de peccato vnius hōis sin-
gularis, est quidē effectus, & impressio motus primi
inordinati, qui erat in voluntate. vnde oportet q̄
eius similitudinem gerat. motus aut uoluntatis in-
ordinatus, est conuersio ad bonum aliq̄ tempora-
le absque ordine conuenienti ad debitū finē. Quæ
quidē inordinatio est auersio ab incōmutabili bo-
no, & hoc est quasi formale, illud aut quasi materia-
le nā formalis ratio moralis actus accipitur per cō-
parationē ad finem. Vnde & id quod ad manū per-
tinet de peccato vnius hominis, nihil aliud est quā
applicatio eius ad aliquem effectum sine aliquo or-
dine iustitiæ. Iā uero, si motus uoluntatis peruenit
ad aliqd, qd̄ non est susceptiuum peccati, puta ad lā-
ceam, vel gladiū, non dicimus ibi esse peccatū, nisi
uirtualiter & p̄ modum effectus, in quantum. Iā
uel gladiū mouetur per actum peccati & p̄ficat pec-
cati effectum: non q̄ ipsa lancea uel gladius peccet,
qa non sunt aliquid hōis peccantis, sicut manus uel
oculus. sic ergo in peccato primi parentis, fuit ali-
quid formale. Iā uersio ab incōmutabili bono, & ali-
quid materiale. s. d̄ conuersio ad bonum cōmutabi-
le. Ex hoc aut q̄ auersus fuit ab incōmutabili bono,
donum originalis iustitiæ amisit: ex hoc uero q̄ cō-
uersus est inordinate ad cōmutabile bonū, inferio-
res vires q̄ erigi debebant ad rōnem, depressæ sunt
ad inferiora. Sic ergo & in his q̄ ex eius stirpe oriun-
tur, & superior pars animæ caret debito ordine ad
Deū, qui erat per originalem iustitiā, & inferiores vi-
res non subdunt rōni, sed ad inferiora conuertuntur
s̄m propriū impetū, & ipsam et corpus in corru-
ptionē tendit s̄m inclinationē cōtrariorum ex qui-
bus cōponit: sed superior pars aiæ & ēr qd̄ inferiorum
virium, q̄ sunt sub uoluntate, & ei natæ sunt
obodire, recipiunt hmoi sequelā primi peccati s̄m
rōnem culpæ. sunt. n. culpæ susceptiue huiusmodi
partes. Sed inferiores vires, quæ non subduntur uo-
luntati. s. potentie aiæ vegetabilis, & etiā ipsum cor-
pus, sicut ipit huiusmodi sequelam s̄m rōnem pœnæ,
non secundum rationem culpæ: nisi forte uirtuali-
ter, prout scilicet huiusmodi pœna peccatum con-
sequēs, peccati est productiua, secundum quod uis
generatiua per decisionem corporalis seminis ope-

Quæst. dis. S. Tho. Ratur

In li. de peccato originali c. 27.

li. 14. in ca. 19. circa finem, tom. 5.

Locis hęc quære superius allegatis.

Ar. præced.

266

266

natio naturae per subtractionem originalis iustitiae facit rationem originalis peccati.

AD XI. dicendum, quod concupiscentia potest dupliciter considerari. Uno modo secundum quod est in alio, & hoc modo concupiscentia peccati quod est in filio, & non est de essentia eius: sed praecedit ipsum. Alio modo potest considerari secundum quod est in eodem, & sic est causa per modum materiae, quae est de essentia rei, & praecedit quodammodo per modum materiae, sicut & corpus praecedit animam in ordine causae materialis. Dicitur enim supra, quod ex carne ad quam pertinet concupiscentia, inficitur anima, ad quam pertinet carentia originalis iustitiae.

AD XII. dicendum, quod etiam corruptio irascibilis, materialiter se habet in peccato originali, sicut & corruptio concupisibilis: denominatur tamen magis a concupisibili propter duo. Primo quidem, quia omnes passiones irascibilis ab amore oriuntur, qui est in concupisibili, & ad gaudium vel tristitiam terminantur, quae sunt etiam in concupisibili: unde & communiter tam motus concupisibilis, quam irascibilis, concupiscentia dici potest. Secundo quia peccatum originale traducitur per actum generationis, in qua maxime est delectatio, circa quam apparet inordinatio concupisibilis: unde concupisibilis dicitur non solum corrupta: sed etiam infecta, inquantum per huiusmodi actum traducitur originale peccatum. Ad illud autem quod quaerebatur de ignorantia, dicendum est quod inter alias vires etiam intellectus a voluntate movetur: & sic defectus intellectus etiam continetur materialiter sub peccato originali. Qui quidem defectus est carentia illius scientiae naturalis, quam homo in primo statu habuisset. Et per hunc modum ignorantia materialiter continetur sub peccato originali.

AD PRIMVM vero quod in contrarium obijciunt, dicendum est, quod cum peccatum originale sit peccatum naturae, sicut natura humana ex multis partibus componitur, ita multa conveniunt ad originale peccatum, scilicet defectus diversarum partium humanae naturae.

AD SECUNDVM dicendum, quod ea quae non sunt nata obedire rationi, non sunt susceptiva culpa: & ideo in eis defectus traductus non habet rationem culpa, sed poena tantum. Intellectus autem est susceptivus culpa, potest enim aliquis & mereri & demereri per actum intellectus, secundum quod est voluntarius: & ideo non est simile. Ad illud autem quod quaerebatur de carentia originalis iustitiae, dicendum est, quod est sicut formale in originali peccato, ut dictum est.

AD PRIMVM vero quod in contrarium obijciunt dicendum, quod originalis iustitia includit gratiam gratum facientem, nec credo verum esse, quod homo sit creatus in naturalibus puris. Si tamen non includit gratiam gratum facientem, non tamen propter hoc excludit, quin carentia originalis iustitiae habeat rationem culpa: quia ex hoc ipso quod aliquis peccat contra dictamen rationis naturalis, incurrit culpam. Rectitudo enim gratiae non est sine rectitudine naturae.

AD SECUNDVM dicendum, quod iustitia originalis restituitur in baptismo quantum ad hoc, quod superior pars animae coniungitur Deo, per cuius privationem inerat reatus culpa: sed non quantum ad hoc, quod rationi subijciant inferiores vires. Ex huiusmodi enim defectu est concupiscentia, quae manet post baptismum.

AD TERTIVM dicendum, quod in definitione iustitiae ponitur voluntas. Est enim iustitia rectitudo voluntatis,

ut Anselm. dicit. Et ideo ex quo iustitia ponitur in definitione originalis peccati, non deest ibi subiectum: sicut si simum ponatur in definitione alius, non oportet quod ponatur ibi nasus, & ponitur in definitione simi.

AD QVARTVM dicendum, quod privatio gratiae non est in ipso actu: sed in subiecto actus, & ideo non pertinet ad peccatum actuale: sed carentia originalis iustitiae est in natura, & ideo potest pertinere ad originale peccatum, quod est peccatum naturae. Ad id vero quod quaerebatur, utrum sit poena tantum, vel poena & culpa, dicendum sicut supra dictum est, quod si comparatur ad istum hominem prout est persona quaedam, non habito respectu ad naturam, sic est poena: si autem comparatur ad principium in quo omnes peccaverunt, sic habet rationem culpa. Et per hoc patet de facili responsio ad obiecta.

ARTICVLVS III. Vtrum peccatum originale sit sicut in subiecto, in carne, vel in anima.

TERTIO quaeritur in quo sit peccatum originale, sicut in subiecto, vtrum scilicet in carne, vel in anima. Et versus quod in carne & non in anima. Anima enim est creata a Deo: sed a Deo non habet immunditiam peccati, nec est ex se ipsa: quia sic esset actuale peccatum. ergo nullo modo originale peccatum est in anima.

¶ 2. Praet. In quocumque est peccatum originale, ille peccavit in Adam, secundum illud Apostoli Rom. 5. In quo omnes peccaverunt. Sed anima huius hominis non peccavit in Adam, quia non erat ibi: ergo in anima non est peccatum originale.

¶ 3. Praet. August. dicit in libro contra quinquaginta haereses, quod radij solis sparguntur per feces, nec inquinantur: sed anima est quaedam lux spiritualis, & sic est virtuosior quam lux corporalis. ergo anima non inquinatur per immunditiam carnis.

¶ 4. Praet. Poena respondet culpa: sed poena peccati originalis est mors quae non est solius animae, sed communis. ergo peccatum originale non est in anima, sed in communione.

¶ 5. Praet. Verus est aliquid in causa, quam in effectu. Si ergo causa infectionis animae est ex carne, versus quod originale peccatum magis sit in carne, quam in anima.

SED CONTRA est quod Ambrosius dicit, quod id est susceptivum virtutis & vitij: sed caro non est susceptiva virtutis, ergo nec vitij.

RESPON. Dicendum, quod ad huius quaestiones intelligentiam duas distinctiones considerare oportet. Primo quidem quod aliquid dupliciter dicitur esse in aliquo, uno modo sicut in proprio subiecto, alio modo sicut in causa. proprium autem subiectum alicuius accidentis coaequatur ipsi accidenti: puta si volumus considerare proprium subiectum felicitatis & virtutis, cum felicitas & virtus sint propria hominis, proprium subiectum utriusque erit id, quod est proprium hominis, scilicet pars animae rationalis, ut Philosophus probat in 1. Ethic. Causa autem est duplex, scilicet instrumentalis, & principalis. In principali quidem causa est aliquid secundum similitudinem formae, vel eiusdem speciei, si sit causa uniuoca, puta cum homo generat hominem, vel ignis ignem: vel secundum aliquam excellentiorem formam, si sit agens non uniuocum, sicut sol generat hominem. In causa autem instrumentali est aliquid effectus secundum virtutem, quam recipit instrumentum a causa principali, inquantum movetur ab ea. Aliter enim est forma domus in lapidibus & linguis, tamquam in proprio subie-

Quest. dis. Tho. R 2 do

In lib. de cept. uirg. c. 3. a medio.

In corp. art. & art. 1.

In lib. contra quinq; haer. c. 5. a medio. dicitur. 6.

In li. de Nee & arca. c. 12. a medio. c. 4.

1. 2. q. 83. art. 1. 1.

Li. 1. ex c. 9. a medio. 10.

cto, & aliter in anima artificis tamquā in cā princi-
pali, & aliter in ferra & securi tamquam in causa in-
strumentali. Manifestū est autem, quod esse susce-
ptium peccati est proprium hominis. Vnde oportet
quod proprium subiectum peccati cuiuscumque sit
id, quod est proprium hominis, scilicet anima rationalis,
sicut in proprio subiecto. Semen autem carnale sicut est instrumentalis causa
traductionis humanae naturae in prole: ita est in-
strumentalis causa traductionis peccati originalis,
& ita peccatum originale est in carne, id est, in car-
nali semine virtute, sicut in causa instrumentali. Se-
cundo considerandum est, quod duplex est ordo,
scilicet naturae & temporis. Ordine quidem naturae
perfectū est prius imperfecto, & actus potentia: or-
dine vero generationis & temporis, e converso im-
perfectum est prius perfecto, & potentia actu. Sic er-
go in ordine naturae per prius est peccatum origi-
nale in anima, in qua est sicut in proprio subiecto,
quam in carne, in qua est sicut in causa instru-
mentali: sed in carne est per prius ordine generationis,
& temporis.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod anima rationalis
non habet immunditiam peccati originalis, nec est
a se nec a Deo: sed ex unione ad carnem. Sic. n. fit
pars humanae naturae derivatae ab Adam.

AD SECUNDVM dicendum, quod cum peccatū originale
sit peccatū naturae, non pertinet ad animam, nisi in-
quantū est pars humanae naturae: humana autē na-
tura fuit originaliter in Adam secundum aliquā par-
tem sui, scilicet secundum carnem, & secundum di-
spositionem ad animam: & secundum hoc dicitur
homo in Adam peccasse peccato originali.

AD TERTIVM dicendum, quod August. inducit illud
exemplum ad ostendendum, quod verbum Dei non
maculatur ex unione seu adiunctione ad carnem.
Nam verbum Dei non unitur ut forma. Et ita
se habet sicut lux non immittit corpori, sicut radij
non permiscetur fecibus: sed anima unitur corpo-
ri ut forma. E ideo comparatur luci incorporatae,
quae inquinatur ex admisione: sicut patet de radio
transiente per aerem nubilosum, qui obscuratur.

AD QVARTVM dicendum, quod mors inquantū est pena
originalis peccati causatur ex hoc, quod anima amisit vir-
tutē, qua posset suū corp⁹ cōtinere immune a corrup-
tione. Et sic est ista pena principaliter p̄tiner ad aīam.

AD QVINTVM dicendum, quod nobilior est aliquid in cā
principalī, quā in effectu: nō autē in cā instrumentali, sic
autē est & humana natura p̄ peccatū originale in car-
nali semine. vnde sicut humana natura nō est verius
in semine, quā in corpore iā organizato: ita neque pec-
catum originale est verius in carne, quam in anima.

ARTICVLVS IIII.

VTVM peccatum originale per prius sit in potentijs anime,
quam in essentia.

QVARTO quaeritur, vtum peccatū originale p̄
prius sit in potentijs anime, quam in essentia.

Et vsq; sic: quia s̄m Ansel. ut supra dictū
est, peccatum originale est carentia originalis iusti-
tiae: sed originalis iustitia est in voluntate, ut ipse di-
cit. ergo peccatum originale est per prius in volun-
tate, quae est potentia quaedam.

¶ 2. Præt. Secundum Aug. sicut supra dictū est, pec-
catum originale est concupiscentia: sed concupiscē-
tia pertinet ad potentias anime. ergo peccatum ori-
ginale per prius est in potentijs.

In li. de con-
cept. virgini-
li. 23. & 26.
& in lib. de
peccato ori-
g. c. 2. 3. & se-
quentibus.
Art. precced.

¶ 3. Præt. Peccatum originale dicitur esse forma pe-
cati, inquantum inclinatur ad actus peccatorum: sed
inclinatio ad actum pertinet ad potentiam. ergo pec-
catum originale est in potentijs anime.

¶ 4. Præt. Peccatum originale est inordinatio quā
opposita ordinationi originalis iustitiae: sed inordi-
natio non potest esse in essentia anime, in qua non est
distinctio quā presupponit ordo & inordinatio: pon-
tiae vero anime distinctae sunt. ergo peccatū originale
prius non est in essentia anime: sed in potentijs.

¶ 5. Præt. Peccatum originale huius qui nascitur
deriuatur a peccato Adae, quod per prius corrup-
pit potentias anime, quam essentiam: sed effectus
similatur causae. ergo & peccatum originale per
prius inficit potentias anime, quam essentiam.

¶ 6. Præt. Anima secundum suam essentiam est forma
ma corporis, dans ei esse & vitam. Defectus ergo
pertinens ad essentiam anime est defectus vite: quod
est mors vel necessitas moriendi: sed huius defectus
non habet rationem culpae, sed poenae. ergo peccatum
originalis non est in essentia anime.

¶ 7. Præt. Anima non est susceptiva peccati, nisi in
quantum est rationalis: sed dicitur peccatum, nisi in
quantum est rationalis: sed dicitur rationalis secun-
dum aliquas potentias rationales. ergo peccatum
per prius est in potentijs anime, quam in essentia.

SED CONTRA, Peccatū originale contrahit
ma ex unione ad carnē: sed anima unitur carni
suam essentiam, vt forma eius. ergo peccatum ori-
ginale est per prius in essentia anime.

¶ 2. Præt. Peccatū originale non est p̄ prius peccatū
naturae, quā natura, ut supra dictū est. Anima autē p̄ essentiam
suā constituit humanā naturā, inquantū est corpo-
ris forma, per potentias autem suas est principium
actuum, quod ad potētias pertinet: actus nō sunt
diuiduorum, s̄m Philof. ergo peccatum originale
per prius est in essentia anime, quam in potentijs.

¶ 3. Præt. Peccatū originale in vno homine est vni-
taria aut sunt multa, quae tñ vniuntur in vna essentia
anime: sed vnum accidens non est in pluribus sub-
iectis, nisi inquantum vniuntur. ergo peccatum ori-
ginale per prius est in essentia anime, quā in potentijs.

¶ 4. Præt. Peccatū originale per originem contra-
tur sed origo terminatur ad essentiam anime: quae
finis generationis est forma generati. ergo pec-
catum originale directe respicit essentiam anime.

¶ 5. Præt. Peccatum originale secundum Ansel. est
carentia originalis iustitiae: sed originalis iustitia est
quoddam donum datum humanae naturae nō per
sonam, alioquin nō fuisset traducta in posterum, sed
pertinebat ad essentiam anime, quae est natura anima
corporis. pari ergo ratione & peccatum origi-
nale per prius est in essentia anime, quam in potentijs.

¶ 6. Præt. Oportet illud quod per prius est in potentijs anime
essentia, est in anima s̄m quod comparat ad obiecta: quae
est in anima per comparationē ad subiectum. per prius est
essentia anime, quam in potentijs. peccatum autem
originale non est in anima per comparationem ad
obiecta: sed per comparisonē ad subiectum, quod
est caro, a qua infectionem trahit. ergo peccatum
originale per prius est in essentia anime, quam in
potentijs.

RESPON. Dicendum, quod peccatū originale aliquo
modo est & in essentia anime & in potentijs, quia defectus
ex culpa primi parentis ad totam animā peruenit. sed
considerate oportet utrum per prius sit in essentia
anime quā in potentijs. Et primo quidem aspectu potest
alicui videri, quod sit per prius in essentia anime: quod
peccatum

peccatum originale est vniū, potētiae autē aīa vniūnt in essentia eius tamquā in cōi radice. sed ista rō nō cogit, q̄a potētiae aīa ē vniūnt alio modo. s̄vitate ordinis, & ē vnitae alicuius primae potētiae motūis & dirigētis: sed oportet aliunde huius veritatis inquisitionē accipere. Et q̄dem cum p̄ctm̄ originale ex carne deriuēt ad animā, nulli dubium esse p̄t, quin aliquo modo, saltē in via generationis & tēporis, per prius sit p̄ctm̄ originale in essentia aīa quam in potētijis: cum aīa per suā essentiam d̄ immediate corpori vniatur vt forma, non aut p̄ suas potētias, vt alibi ostēsum est. sed si quis dicat, q̄ p̄ctm̄ originale est p̄ prius in essentia aīa: ordine generationis & tēporis, q̄ in potētijis aīa, sed in potētijis est prius ordine naturae, sicut prius dictū est de aīa & carne, hoc stare nō p̄t. Nō. n. eodē modo cōparatur essentia aīa ad potētias, sicut cōparatur corpus ad animā: nā corpus cōparatur ad animā, vt materia ad formā, materia autē p̄cedit formā in via generationis, & tēporis: sed forma p̄cedit materiā in via p̄fectionis & naturae. Essentia autē aīa cōparatur ad potētias, sicut forma substāntialis ad p̄prietates naturales consequentes: substāntia autē est prior accidere, tēpore, natura, & fm̄ rōnem, vt p̄batur in 7. Metaph. vnde omnibus modis peccatū originale per prius est in essentia animae, quā in potētijis, & ab essentia animae deriuatur ad potētias: sicut & naturae p̄cessus est ab essentia animae ad potētias, peccatum autem originale respicit naturam, vt dictum est.

AD PRIMVM ergo dicendum, q̄ iustitia originalis non sic erat in voluntate, quin per prius esset in essentia animae. erat enim donum collatum naturae.

AD SECVNDVM dicendum, quod concupiscentia est peccatū originale materialiter, & quasi per deriuationem a superiori, vt supra dictum est.

AD TERTIVM dicendum, quod essentia animae cōparatur ad potētias, sicut forma substāntialis ad p̄prietates consequentes, puta forma ignis ad calidum. Calor autem non agit nisi in virtute formae essentialis ignis: alioquin non ageret ad formā substāntialem, unde forma substāntialis est primū principium actionis. Et sic etiam essentia animae est per prius, principium actionis quā potētia.

AD QVARTVM dicendum, quod inordinatio potētiarum animae est ex defectu naturae, qui primo & principaliter respicit essentiam animae.

AD QVINTVM dicendum, q̄ in Adā p̄sona corrupta naturā, & id in eo primo fuit corruptio in potētijis aīa, q̄ in essentia: sed in homine q̄ nascitur ex Adam natura corrumpit personam, & ideo in isto p̄ prius corruptio pertinet ad essentiam, quā ad potētias.

AD SEXTVM dicendum, quod essentia animae nō solum est forma corporis dans ei vitam: sed etiam est principium potētiarum. Et sic per prius est peccatum originale in essentia animae.

AD SEPTIMVM dicendum, quod ipse potētiae rationales deriuantur ab essentia animae in quantum est agens natura. Et ideo esse susceptiuum peccati, deriuatur ad potētias ab essentia animae.

ARTICVLVS V.

Vtrum peccatum originale per prius sit in voluntate, quā in alijs potētijis.

QVINTO queritur, vnum p̄ctm̄ originale per prius sit in voluntate, q̄ in alijs potētijis. Et vñ q̄ non Peccatum, n. originale est infectio quaedam: sed inter potētias animae, generatiua dicitur esse magis infecta. ergo peccatum originale per prius

A est in generatiua potētia, & non in voluntate.

¶ 2. Praet. Carentia originalis iustitiae, q̄ Ansel. dicit esse originale peccatum, attenditur fm̄ hoc: q̄ inferiores vires rebellant rōi, sed de huiusmodi rebellio est in inferioribus viribus, ergo peccatum originale per prius est in inferioribus viribus.

¶ 3. Praet. In peccato actuali auctio ab inēdmutabili bono, sequitur conuersionē ad cōmutabile bonū: sed in peccato originali cōcupiscentia se habet, sicut conuersio in peccato actuali, sicut supra dictū est, ergo cū cōcupiscentia sit in virib. inferiorib. peccatū originale per prius est in viribus inferioribus.

¶ 4. Praet. Peccatū originale, vt dictum est, est carentia originalis iustitiae: iustitia autē est virtus moralis, oēs autē virtutes morales sunt in irrationabilib. partibus animae, vt Com. dicit in 3. Ethic. ergo peccatū originale ē est p̄ prius in irrationabilibus partibus animae.

¶ 5. Praet. Peccatū originale est q̄dā p̄uersio regimini aīa: sed regimē aīa p̄inet ad rōnē, ergo peccatū originale p̄ prius est in rōne aīa: q̄ in uoluntate.

¶ 6. Praet. Poena peccati originalis est carentia visionis diuinae, quae pertinet ad intellectum: sed poena respondet culpa, ergo peccatum originale, per prius est in intellectu, quā in voluntate.

SED CONTRA est, quod Ansel. dicit in lib. de Conceptu virginali, q̄ iustitia est restitudo voluntatis: sed peccatum originale est priuatio originalis iustitiae, ergo est per prius in voluntate.

RESPON. Dicendum, q̄ subiectum uirtutis, aut vitij intuentur esse aliqua pars aīa fm̄ q̄ participat aliquid ab aliqua superiori potētia: sicut irascibilis & concupisibilis sunt subiectum aliquarum uirtutum, in quantum participat rationem, vnde oportet dicere, q̄ rōnale sit primo & p̄ se subiectū uirtutis. Ad hoc ergo, q̄ inueniatur primū subiectum peccati originalis in potētijis aīa, oportet considerare quae sit illa potētia, a qua omnes aīa habēt, q̄ sint susceptiue peccati. Oportet. n. ex necessitate, q̄ ad illam potētiā peccatū originale per prius deriuetur ab essentia animae. Manifestum est autē, q̄ peccatum fm̄ q̄ nunc de peccato loquimur, est cui debetur poena: ex hoc autē actib. nostris poena debet & increpatio, quia sunt uoluntarij, vnde a voluntate deriuat ad alias potētias aīa, q̄ sint susceptiuae peccati, vnde patet q̄ peccatum originale per prius est in uoluntate inter omnes potētias animae.

AD PRIMVM ergo dicendum, q̄ sicut supra dictum est, infectio peccati d̄ esse in aliquo: uel in actu, sicut in proprio subiecto, uel in uirtute, sicut in cā. Causa autē originalis peccati est actus generationis, qui quidē ad uirtutē generatiuā pertinet, sicut ad exequentē, & ad concupisibilem, sicut ad appetentē & imperantē: ad sensum autē tactus sicut ad sentientē delectationē & nuntiantē, vnde infectio originalis peccati d̄ esse per prius in istis potētijis uirtute, sicut in causa: nō autem sicut in proprio subiecto.

AD SECVNDVM dicendum, q̄ rebellio inferiorū uirtū ad superiores est per subtractionē uirtutis, q̄ inerat uirtutibus superioribus, sicut supra dictum est. Et ideo peccatum originale magis est in superioribus uirtutibus, quā in inferioribus.

AD TERTIVM dicendum, q̄ auctio sequitur cōuersionem in uia generationis: sed ratio peccati actualis p̄ficiunt in auctione: & similiter ratio peccati originalis in iustitiae priuatione. Et ideo per prius est peccatum originale in uoluntate.

AD QVARTVM dicendum, q̄ dictum Com. non hēt Quāst. dif. S. Tho. R 3 ueritatem

Locis art. in p̄ced. citatis in arg. 1.

Art. 2.

Art. 2.

Aristot. 3. Ethic. c. 10. tom. 5.

Cap. 3. me. dio illius.

r. 2. q. 84. artic. 3.

Art. 3. huius quāst.

Art. 2. huius quāst.

veritate in omnib. virtutib. moralibus: sed solum in his quae sunt circa passiones, quae sunt irrationabili-
bus. ergo nec transgressio Adae nocet omnibus hominibus. Et sic non omnes qui ex Adam semina-
ter generantur, contrahunt ab eo originale peccatum.
¶ 9. Præt. Corrupto inferiori non corrumpitur superius. Non enim sequitur si non sit homo, quod non sit animal, sed econverso: sed natura humana est superius ad quamcumque personam humanam naturam. Ergo personalis infectio ipsius Adae, potuit corrumpere totam naturam humanam originali peccato.
¶ 10. Præt. Per baptismum aut tollitur corruptio naturae, aut non. Si tollitur, non ergo per actum naturae transfunditur peccatum originale in prolem: si autem non tollitur, aequaliter se habet illa corruptio ad animam generantis, & ad animam prolii generatae. Si ergo animam generantis non inficit culpa originalis, neque anima prolii generatae culpa inficitur originali peccato.
¶ 11. Præt. Ansel. dicit in libro de Conceptu virginis, quod peccatum non est magis in femine quam in spūto: sed nihil potest conferri alteri quod non habeat. ergo generatio quae fit ex femine Adae, non potest fat peccatum originale in prole.
¶ 12. Præt. Aug. dicit in lib. de Perfectione Iulianae. Quod ex necessitate naturae fit, culpa caret: sed quod causatur ex femine in prole, causatur ex necessitate naturae: ergo culpa caret. Non ergo quae ex Adam seminaliter generantur, peccatum originale contrahunt.
¶ 13. Præt. Semē est quoddam corpus: sed actio corporis non est in momento, sed in tempore. Anima autem per culpam inficitur in momento. non ergo talis infectio causatur ex femine.
¶ 14. Præt. Phil. dicit in 1. s. de Animalibus, quod semē est superfluum alimentum, & sic semen ex quo animal generatur, non fuit in Adam: sed peccatum originale contrahitur ab aliquibus secundum quod Adam peccauerunt, vt Apostolus dicit Rom. 5. ergo per seminalem generationem, peccatum originale deriuatur ab Adam in omnes homines.
¶ 15. Præt. Agens proximum plus imprimat in proximum. Cuius signum est quod agens proximum generat simile in specie, non autem agens remotum. licet magis generatus est similis in specie homini generanti non autem soli: sed infectio naturae sicut fuit in Adam, ita etiam est in proximo parente. ergo non debet dici quod illi, qui nunc generantur contra haec, autem peccatum originale ab Adam: sed a proximis parentibus.
¶ 16. Præt. Aug. dicit in lib. de Nup. & de concupiscentia, quod peccatum transmittit in prolem non per pagum, sed libidinem: sic vt si generatio esset sine libidine, quod peccatum non duceret in prolem: sed generatio sine libidine & est libidinis non facit diuersam dispositionem in femine maiorē & minorē intensionē caloris. Cū enim femina quoddam corpus elementatum, diuersa dispositione in agēdo reducit ad qualitates actiuae elementum, sed a cā differentē solum secundum intensionem & remotionem non producit effectus diuersos secundum speciem: sicut ergo propagatio sine libidine non transmittit peccatum originale: ita nec propagatio cū libidine.
¶ 17. Præt. Charitas libidinem dimminuit: charitas potest augeri infinitum. Cū ergo libido non sit infinita, quod libido possit totaliter tolli per charitatem, & sic non est necessarium, quod oēs cū originali peccato nascantur.
¶ 18. Præt. Libido vel pertinet ad inordinationem naturae, vel ad improbam voluntatem: sed neutrum inuenitur in iustis generantibus. ergo illi qui ex eis generantur, non contrahunt originale peccatum.

Lib. 5. ca. 1. & 2. to. 5.

q. 1. de malo art. 4. & 5.

ARTICVLVS VI.

Utrum peccatum originale ab Adam deriuetur in omnes, qui seminaliter ab ipso procedunt.

Sexto quaeritur, vtrum peccatum originale ab Adam deriuetur in omnes, qui seminaliter ab ipso procedunt. Et videtur quod non. Mors enim est poena originalis peccati: sed quidam in sine matris, qui reperitur viui, Domino veniente ad iudicium, non moriuntur, vt dicit Hierony. ad Marcellum. ergo non nascuntur cum peccato originali. Sed dicendum, quod in hoc opinio Hierony. non tenebatur ab omnibus. Et sic ratio non ex necessitate concludit.

¶ 1. Sed contra, id quod ex necessitate sequitur ex opinabili, non est erroneum neque contra fidem: sicut ex contingenti, quāuis falso, non sequitur impossibile: sed homines aliquos ex Adā genitos non mori est opinabile, vt & aliquos sine originali nasci, quod ex hoc sequitur, non est erroneum.

Enchir. cap. 215. to. 3.

¶ 2. Præt. Sicut Aug. dicit in Enchirid. tribus primis petitionibus orationis Dominicae possuntur aeterna, reliquis quatuor temporalia: sed inter alias quatuor petitur dimissio peccatorum vel debitorum, quorum vnum est necessitas generandi cum originali peccato. Cum ergo inconueniens sit dicere, quod oratio totius ecclesiae non exaudiat, videtur quod aliqui in hac temporalis vita, generare potuerunt filios sine originali peccato.

¶ 3. Præt. nullus potest ab aliquo accipere, quod non est in eo: sed in baptizato non est peccatum originale. tollitur enim per baptismum. ergo nullus a patre baptizato nascens contrahit originale peccatum.

¶ 4. Præt. Apost. dicit Rom. 11. Si radix sancta, & rami. Et Dominus dicit Matth. 7. Quod arbor bona fructus bonus facit. Si ergo pater est sanctus & bonus, non generat filium peccato originali infectum.

¶ 5. Præt. Sicut oppositum in opposito, & propositum in proposito: sed peccator generat peccatorem, ergo generat infectum originali peccato.

¶ 6. Præt. Apostolus dicit ad Rom. 5. Non sicut delictum Adae, ita & donum Christi: sed donum Christi est multo potentius: sed peccatum transfusum ab Adam in aliquem, ab eo propagatur in filium. ergo & donum Christi per baptismum ab aliquo deriuatum, ab eo transfertur in filium. Et sic filij baptizatorum sine peccato originali nascuntur.

¶ 7. Præt. Aug. dicit in lib. de Baptismo paruulorū. Non plus nocuit transgressio primi preuaricatoris,

quā valuit incarnatio seu redemptio Saluatoris: sed solum in his quae sunt circa passiones, quae sunt irrationabilibus. ergo nec transgressio Adae nocet omnibus hominibus. Et sic non omnes qui ex Adam seminaliter generantur, contrahunt ab eo originale peccatum.
¶ 9. Præt. Corrupto inferiori non corrumpitur superius. Non enim sequitur si non sit homo, quod non sit animal, sed econverso: sed natura humana est superius ad quamcumque personam humanam naturam. Ergo personalis infectio ipsius Adae, potuit corrumpere totam naturam humanam originali peccato.
¶ 10. Præt. Per baptismum aut tollitur corruptio naturae, aut non. Si tollitur, non ergo per actum naturae transfunditur peccatum originale in prolem: si autem non tollitur, aequaliter se habet illa corruptio ad animam generantis, & ad animam prolii generatae. Si ergo animam generantis non inficit culpa originalis, neque anima prolii generatae culpa inficitur originali peccato.
¶ 11. Præt. Ansel. dicit in libro de Conceptu virginis, quod peccatum non est magis in femine quam in spūto: sed nihil potest conferri alteri quod non habeat. ergo generatio quae fit ex femine Adae, non potest fat peccatum originale in prole.
¶ 12. Præt. Aug. dicit in lib. de Perfectione Iulianae. Quod ex necessitate naturae fit, culpa caret: sed quod causatur ex femine in prole, causatur ex necessitate naturae: ergo culpa caret. Non ergo quae ex Adam seminaliter generantur, peccatum originale contrahunt.
¶ 13. Præt. Semē est quoddam corpus: sed actio corporis non est in momento, sed in tempore. Anima autem per culpam inficitur in momento. non ergo talis infectio causatur ex femine.
¶ 14. Præt. Phil. dicit in 1. s. de Animalibus, quod semē est superfluum alimentum, & sic semen ex quo animal generatur, non fuit in Adam: sed peccatum originale contrahitur ab aliquibus secundum quod Adam peccauerunt, vt Apostolus dicit Rom. 5. ergo per seminalem generationem, peccatum originale deriuatur ab Adam in omnes homines.
¶ 15. Præt. Agens proximum plus imprimat in proximum. Cuius signum est quod agens proximum generat simile in specie, non autem agens remotum. licet magis generatus est similis in specie homini generanti non autem soli: sed infectio naturae sicut fuit in Adam, ita etiam est in proximo parente. ergo non debet dici quod illi, qui nunc generantur contra haec, autem peccatum originale ab Adam: sed a proximis parentibus.
¶ 16. Præt. Aug. dicit in lib. de Nup. & de concupiscentia, quod peccatum transmittit in prolem non per pagum, sed libidinem: sic vt si generatio esset sine libidine, quod peccatum non duceret in prolem: sed generatio sine libidine & est libidinis non facit diuersam dispositionem in femine maiorē & minorē intensionē caloris. Cū enim femina quoddam corpus elementatum, diuersa dispositione in agēdo reducit ad qualitates actiuae elementum, sed a cā differentē solum secundum intensionem & remotionem non producit effectus diuersos secundum speciem: sicut ergo propagatio sine libidine non transmittit peccatum originale: ita nec propagatio cū libidine.
¶ 17. Præt. Charitas libidinem dimminuit: charitas potest augeri infinitum. Cū ergo libido non sit infinita, quod libido possit totaliter tolli per charitatem, & sic non est necessarium, quod oēs cū originali peccato nascantur.
¶ 18. Præt. Libido vel pertinet ad inordinationem naturae, vel ad improbam voluntatem: sed neutrum inuenitur in iustis generantibus. ergo illi qui ex eis generantur, non contrahunt originale peccatum.

¶ 19 Præ. Sicut bonū est diffusivum, vt dicit Dion. ita malum est restrictivum: sed bonum Adæ, puta pœnitentia eius non diffunditur in omnes. ergo multo minus malum ipsius.

¶ 20 Præ. Peccatum ex Adam traducitur in alios, in quantum in Adam peccauerunt: sed Adam peccauit comedendo vetitum pomum, non autem potest dici quod omnes comederint vetitum pomū Adam comedente. ergo neque quod peccauerunt eo peccante, & sic peccatum originale non transit ab Adam in omnes homines.

SED CONTRA est, quod Apostolus dicit Rom. 5. Per vnum hominem peccatum in hunc mundum intravit, & per peccatum mors: & ita mors in omnes transit in quo omnes peccauerunt.

¶ 2 Præ. Aug. dicit in libro de Fide ad Petrū, quod sicut non potest esse in hominibus sine libidine cōcubitus: ita non potest esse sine peccato conceptus.

RESPON. Dicendum, qd erroneum est dicere, qd aliqui seminaliter ab Adam deriuentur absq; originali peccato: sic enim aliqui homines essent, qui nō indigerent redemptione facta per Christum. Vnde simpliciter concedendum est, qd omnes qui seminaliter ab Adam propagantur, p̄m originale contrahunt mox in ipsa sua animatione, quod ex his q; supra dicta sunt potest esse manifestum. Dicitur enim est supra, qd peccatum originale hoc modo comparatur ad totam humanā naturā ex Adam propagatam: sicut p̄m actuale cōparatur ad vnam personam hominis singularem, ac si oēs homines in quantum ab Adam deriuantur, sint vnus homo, cuius diuersa membra sunt diuersæ personæ. Manifestum est autem, qd peccatum actuale primo inuenitur in aliquo principio, sicut in volūtate, quæ primo est susceptiua peccati, vt supra dictum est, & ab ea deriuatur in alias potentias animæ, & etiam in membra corporis secundum quod mouentur a voluntate. sic enim actus sunt voluntarij, qui exiguntur ad rōnem peccati. Sic ergo & peccatum originale primo cōsiderandum est in Adā, vt in quodā principio, a quo deriuatur ad omnes qui ab eo mouentur. Sicut autē mouentur partes vnus hominis per imperiū volūtatis: ita mouetur filius a patre per vim generatiuā. vnde Phil. dicit in 2. Phyl. quod pater est causā filij vt mouens. Et in libro de Generatione animalium dicitur, qd in semine est quædā motio ab anima patris, quæ mouet materiam ad formam cōcepti. Sic ergo huiusmodi motio quæ est per originem a primo parente, deriuatur in omnes qui seminaliter ab eo procedunt: vnde omnes qui seminaliter ab eo procedunt, cōtrahunt ab eo originale peccatum.

AD PRIMUM ergo dicendum, qd Hier. non ponit hoc asserendo: sed secundum opinionem quorundam, vt patet in epistola quam scribit ad Mineruiū de resurrectione carnis, in qua circa hoc plures opinioniones ponit: inter quas recitat quosdam fuisse opinatos, qd illi qui in aduentu Domini viui inueniuntur, numquam morientur, propter illud quod Apost. dicit. 1. ad Thesal. 4. ex persona eorū loquens, Nos qui viuimus simul rapiemur in nubibus obuiā Christo in aera. Quod alij exponūt, non quod non moriantur: sed quod parum in morte durabunt, statim resurgentes. Et hoc communis tenetur.

AD SECUNDUM dicendum, qd dicitur, qd illi qui viui reperientur in aduentu Domini, numquā moriātur, non sequitur ex necessitate qd peccatum originale non contraxerint. p̄na enim p̄pria originalis peccati est necessitas moriendi, secundum illud Apost. Rom. 8. Corpus quidē mortuum est propter peccatum id est necessitati mortis additum, vt Aug. exponit. potest autem cōtingere qd aliqui necessitatem moriendi habeant, qui tamen nunquā morientur, diuina virtute mortem prohibente: sicut potest cōtingere, quod graue generatum, deorsum non fertur propter aliquod impediens.

AD TERTIUM dicendum, qd hoc debitum generādi cū originali peccato in hac vita dimittitur, nō quantum ad hoc qd aliqui generet sine peccato: sed quantum ad hoc qd aliqui cū peccato nati peccato mundantur virtute Christi. Nam per debita intelliguntur peccata, vt dicit Aug. in lib. de Sermone Dom. 1. mōte. AD QUARTUM dicendum qd peccatum originale opponitur iustitiæ originali, per quā superior pars animæ, & Deo cōiungatur & inferiorib. viribus imperatur, & etiam corpus absq; corruptione poterat conseruare. Per baptismū ergo tollit peccatū originale, quantum ad hoc, qd datur gratia per quam superior pars animæ Deo coniungitur. Non autem datur animæ virtus per quam possit conseruare corpus absq; corruptione, aut per quā possit superior pars conseruare inferiores absq; omni rebellionē: vnde manet post baptismū & necessitas moriendi & concupiscentia, quæ est materiale in originali peccato. Et sic quantum ad superiorē partē a se participat nouitatem Christi: sed quantum ad inferiores a se vires, & et ipsum corpus, remanet adhuc vetustas qd est ex Adam. Manifestum est autē, qd homo baptizatus nō generat s̄m superiorē partem animæ, sed secundū inferiores, & secundum corpus. Et ideo homo baptizatus non transfundit in prolem nouitatem Christi, sed vetustatem Adæ. Et propter hoc licet ipse nō habeat peccatum originale, in quantum est culpa: transfundit tamen peccatum originale in prolem. Et per hoc patet solutio ad quintum.

AD SEXTUM dicendum, qd modus ille arguendi tenet quantum ad id, quod conuenit opposito, in quantum est oppositū: non autē quantum ad id quod est cōe utrique oppositorum. Sequitur enim, si nigrum cōgregat visum, qd album disgregat: non autē sequitur qd album sit inuisibile, si nigrum est inuisibile, quia hoc conuenit ei secundum colorem qui est genus vtriusq;: vetustas autē Adæ, quantum ad inferiores vires, & ad ipsum corpus, est cōis & iusto & peccatori, & s̄m hoc peccator generat peccatorem, unde nō sequit qd iustus generet prolem sine peccato.

AD SEPTIMUM dicendum, qd donum Christi est potētius quā delictum Adæ, quia restituit homines in altiorē statum quā Adam ante peccatum habuit, scilicet statū gloriæ, qui est absque periculo peccandi: sed hoc oportet qd agatur per conformitatem ad Christū, vt effectus sit similis causæ. Sic enim Christus assumpsit vetustatem p̄næ, ut per mortē nos a morte redimeret, & sic resurgendo vitā repararet: ita quod homines p̄ Christum, primo quidē Christo conformantur per gratiā manente vetustate p̄nali, ut tandē resurgentes transferantur in gloriā. Et ex hac p̄nalitate, quæ remanet in baptizatis quantum ad inferiores vires, traducit originale peccatū. Nec est inconueniēs, qd p̄na sit causā culpæ: quia vires inferiores nō sunt susceptiue culpæ, nisi in quantum possunt moueri a superiorib. Et ideo remota culpa a superiori parte animæ, nō remanet ratio culpæ in inferiorib. actū: sed virtute, in quantum sunt generationis humanæ principium.

AD TERTIUM dicendum, qd hoc debitum generādi cū originali peccato in hac vita dimittitur, nō quantum ad hoc qd aliqui generet sine peccato: sed quantum ad hoc qd aliqui cū peccato nati peccato mundantur virtute Christi. Nam per debita intelliguntur peccata, vt dicit Aug. in lib. de Sermone Dom. 1. mōte.

AD QUARTUM dicendum qd peccatum originale opponitur iustitiæ originali, per quā superior pars animæ, & Deo cōiungatur & inferiorib. viribus imperatur, & etiam corpus absq; corruptione poterat conseruare. Per baptismū ergo tollit peccatū originale, quantum ad hoc, qd datur gratia per quam superior pars animæ Deo coniungitur. Non autem datur animæ virtus per quam possit conseruare corpus absq; corruptione, aut per quā possit superior pars conseruare inferiores absq; omni rebellionē: vnde manet post baptismū & necessitas moriendi & concupiscentia, quæ est materiale in originali peccato. Et sic quantum ad superiorē partē a se participat nouitatem Christi: sed quantum ad inferiores a se vires, & et ipsum corpus, remanet adhuc vetustas qd est ex Adam. Manifestum est autē, qd homo baptizatus nō generat s̄m superiorē partem animæ, sed secundū inferiores, & secundum corpus. Et ideo homo baptizatus non transfundit in prolem nouitatem Christi, sed vetustatem Adæ. Et propter hoc licet ipse nō habeat peccatum originale, in quantum est culpa: transfundit tamen peccatum originale in prolem. Et per hoc patet solutio ad quintum.

AD SEXTUM dicendum, qd modus ille arguendi tenet quantum ad id, quod conuenit opposito, in quantum est oppositū: non autē quantum ad id quod est cōe utrique oppositorum. Sequitur enim, si nigrum cōgregat visum, qd album disgregat: non autē sequitur qd album sit inuisibile, si nigrum est inuisibile, quia hoc conuenit ei secundum colorem qui est genus vtriusq;: vetustas autē Adæ, quantum ad inferiores vires, & ad ipsum corpus, est cōis & iusto & peccatori, & s̄m hoc peccator generat peccatorem, unde nō sequit qd iustus generet prolem sine peccato.

AD SEPTIMUM dicendum, qd donum Christi est potētius quā delictum Adæ, quia restituit homines in altiorē statum quā Adam ante peccatum habuit, scilicet statū gloriæ, qui est absque periculo peccandi: sed hoc oportet qd agatur per conformitatem ad Christū, vt effectus sit similis causæ. Sic enim Christus assumpsit vetustatem p̄næ, ut per mortē nos a morte redimeret, & sic resurgendo vitā repararet: ita quod homines p̄ Christum, primo quidē Christo conformantur per gratiā manente vetustate p̄nali, ut tandē resurgentes transferantur in gloriā. Et ex hac p̄nalitate, quæ remanet in baptizatis quantum ad inferiores vires, traducit originale peccatū. Nec est inconueniēs, qd p̄na sit causā culpæ: quia vires inferiores nō sunt susceptiue culpæ, nisi in quantum possunt moueri a superiorib. Et ideo remota culpa a superiori parte animæ, nō remanet ratio culpæ in inferiorib. actū: sed virtute, in quantum sunt generationis humanæ principium.

AD TERTIUM dicendum, qd hoc debitum generādi cū originali peccato in hac vita dimittitur, nō quantum ad hoc qd aliqui generet sine peccato: sed quantum ad hoc qd aliqui cū peccato nati peccato mundantur virtute Christi. Nam per debita intelliguntur peccata, vt dicit Aug. in lib. de Sermone Dom. 1. mōte.

AD QUARTUM dicendum qd peccatum originale opponitur iustitiæ originali, per quā superior pars animæ, & Deo cōiungatur & inferiorib. viribus imperatur, & etiam corpus absq; corruptione poterat conseruare. Per baptismū ergo tollit peccatū originale, quantum ad hoc, qd datur gratia per quam superior pars animæ Deo coniungitur. Non autem datur animæ virtus per quam possit conseruare corpus absq; corruptione, aut per quā possit superior pars conseruare inferiores absq; omni rebellionē: vnde manet post baptismū & necessitas moriendi & concupiscentia, quæ est materiale in originali peccato. Et sic quantum ad superiorē partē a se participat nouitatem Christi: sed quantum ad inferiores a se vires, & et ipsum corpus, remanet adhuc vetustas qd est ex Adam. Manifestum est autē, qd homo baptizatus nō generat s̄m superiorē partem animæ, sed secundū inferiores, & secundum corpus. Et ideo homo baptizatus non transfundit in prolem nouitatem Christi, sed vetustatem Adæ. Et propter hoc licet ipse nō habeat peccatum originale, in quantum est culpa: transfundit tamen peccatum originale in prolem. Et per hoc patet solutio ad quintum.

AD SEXTUM dicendum, qd modus ille arguendi tenet quantum ad id, quod conuenit opposito, in quantum est oppositū: non autē quantum ad id quod est cōe utrique oppositorum. Sequitur enim, si nigrum cōgregat visum, qd album disgregat: non autē sequitur qd album sit inuisibile, si nigrum est inuisibile, quia hoc conuenit ei secundum colorem qui est genus vtriusq;: vetustas autē Adæ, quantum ad inferiores vires, & ad ipsum corpus, est cōis & iusto & peccatori, & s̄m hoc peccator generat peccatorem, unde nō sequit qd iustus generet prolem sine peccato.

AD SEPTIMUM dicendum, qd donum Christi est potētius quā delictum Adæ, quia restituit homines in altiorē statum quā Adam ante peccatum habuit, scilicet statū gloriæ, qui est absque periculo peccandi: sed hoc oportet qd agatur per conformitatem ad Christū, vt effectus sit similis causæ. Sic enim Christus assumpsit vetustatem p̄næ, ut per mortē nos a morte redimeret, & sic resurgendo vitā repararet: ita quod homines p̄ Christum, primo quidē Christo conformantur per gratiā manente vetustate p̄nali, ut tandē resurgentes transferantur in gloriā. Et ex hac p̄nalitate, quæ remanet in baptizatis quantum ad inferiores vires, traducit originale peccatū. Nec est inconueniēs, qd p̄na sit causā culpæ: quia vires inferiores nō sunt susceptiue culpæ, nisi in quantum possunt moueri a superiorib. Et ideo remota culpa a superiori parte animæ, nō remanet ratio culpæ in inferiorib. actū: sed virtute, in quantum sunt generationis humanæ principium.

AD OCTAVVM dicendū, q̄ sicut peccatū Adā no-
cet oībus, q̄ carnaliter nascunt ex ipso: ita redēptio
Christi valet oībus, qui spiritualiter ex eo nascunt.

AD NONVM dicendū, q̄ natura absolute accepta
in plus est quā persona: sed natura in persona consi-
derata includitur infra fines persone, & p̄ hunc mo-
dum persona p̄t inficere naturā. Et quia a persona
primi parentis personā omnes quā ab eo seminali-
ter propagant, naturam humanam accipiunt: ideo
talis corruptio naturā derivatur ad omnes, sicut si
aqua corrumperetur in fonte, corruptio deveniret
ad totum rivum derivatum ex fonte.

AD X. dicendum, quōd in anima parēris baptiza-
ti est aliquid resistens corruptioni originalis pecca-
ti, scilicet sacramentum Christi: quod quidem impe-
dimentum non est animā proli genitā. Vel dicen-
dum, q̄ infectio naturā non transit ad animam, nisi
per actū generationis, quā est actus naturā. Et ideo
non transit in animam generantis, sed in animā ge-
nerati qui est terminus generationis.

AD XI. dicendum, quōd peccatum non est actū
in semine: sed virtute, in quā tum est principium ge-
nerationis humanā, ut supra dictum est.

Art. i. huius
qu.
In corp. art.

AD XII. dicendum, q̄ defectus originalis nō hēt
rationem culpā ex hoc, q̄ ex necessitate trahitur
per feminalem generationem: sed ex hoc q̄ natura
est infecta infectione, quā reputatur voluntaria pro-
pter sui principium, ut supra dictum est.

In corp. art.
& art. 1.

AD XIII. dicendum, q̄ semen hoc mō agit ad in-
fectionem animā, sicut agit ad completionem hu-
manā naturā. Sicut ergo actio seminis est in tēpo-
re, sed nō completio naturā humanā est in instanti
per aduentū ultimā formā: ita & infectio peccati
originalis in instanti causatur a primo parente, quā-
vis actio seminis non sit in instanti.

Loco citato
in argu.

AD XIV. dicendum, q̄ aliqui crediderunt, q̄ pec-
catum originale a primo parente non posset tradu-
ci in posteros: nisi omnes homines materialiter fue-
rint in Adam. Et ideo ponunt, quōd semen non est
superfluum alimētū, sed traducitur ab ipso Adam:
sed hoc non potest esse, quia sic semen esset aliquid
resolutum de substantia generantis. Quod autem
resolvitur de substantia alicuius, recedit natura ip-
sius, & est in via corruptionis. vnde non potest esse
principiū generationis in eadem natura. Et ex hoc
Philoso. concludit, quōd semen non est aliquid re-
solutum de substantia, sed superfluum alimentū: per
hoc autem non excluditur, quin peccatum origina-
le contrahatur a primo parente. Conditio enim ge-
nerati magis depēdet ab agente, quod disponit ma-
teriam, & dat formam, quā a materia quā a pri-
ori dispositione recedens, & formam priorem amit-
tens, novam dispositionem & formam recipit ab
agente. vnde non refert quantum ad contractionē
originalis peccati, vnde quā materia humani cor-
poris venerit: sed a quo agente in speciem naturā
humanā fuerit commutata.

AD XV. dicendum, quōd agens propinquum &
remotū possunt distingui dupliciter, vno modo per
se: alio modo per accidens. Per accidēs quidē sicut
cū remotio & distantia attenditur tantum secundū
locū, vel secundum tempus, vel secundum aliquid
huiusmodi accidentale causā, in quāntū est causa.
Et sic verum est, q̄ agens propinquum magis impri-
mit in effectū, quā agens remotum. Sicut ignis p̄-
pinquus magis calefacit, quā ignis remotus, &
malum propinquum secundum tēpus magis mo-

net animam quā remotum. Per se autem distin-
guuntur agens propinquum & remotum, scilicet
dum naturale ordinem causarū in causando. Et
hoc modo agens remotum plus influit in effectū,
quā agens propinquum. Dicitur enim in libro
Causis, q̄ omnis causā primaria plus est influit
per suum causatum quā causa secunda: quia ca-
sa secunda nō agit nisi ex virtute causā primā.
aut effectus recipit interdum speciem agens pro-
pinqui, & non agens remoti, non est proprie-
secundum in fluentiā q̄ fit ab agente remoto, sed pro-
pter defectum materiā quā non potest recipere
excellentem formam: vnde si materia sit susceptiva
formā principalis agens, recipiet eā magis quā
formam agens propinquus, sicut domus magis re-
cipit formam artis quam forma instrumenti. Ergo
ergo vetustas originalis peccati invenitur in om-
nibus secundum quōd sunt moti a primo parente,
ut supra dictum est: ideo nullus transmittit peccatum
originale, nisi prout generat in virtute primi age-
tis. Et propter hoc magis dicitur cōtrahi ab Adam
quā a proximo parente.

AD XVI. dicendum, q̄ libido nominat in ordi-
nem concupiscentiam actualem. Dicitur est autem
supra, q̄ materiale in originali peccato est cōtra-
scientia habitualis, quā provenit ex hoc, q̄ ratio
habet virtutem totaliter inferiores vires retrahē-
di. Sic ergo libido actualis q̄ est in coitu, est signū
cōcupiscentiā habitualis, q̄ materialiter se habet
originali peccato. Causa autem q̄ aliquis transmi-
tat originale peccatū in prolem, est id quod remanet
in eo de peccato originali, etiā post baptis-
mū, ut dictū est, scilicet concupiscentia vel fomes. Sic
pater q̄ libido actualis non est causa, q̄ transmittit
originali peccatum: sed signū causā. vnde si
raculose fieret, ut actualis libido totaliter remou-
eretur coitu manente: tamē nihilominus proles
heret peccatum originale. vnde August. cum dicit
quōd libido transmittit peccatum, posuit signū
pro signato. Obiectio autem procedebat de libidine
actuali, ad quam quidem cooperatur calor
intērior, non tamen tota causa est ex calore
principalior causā est ex virtute talis animā q̄ pri-
cipaliter operatur in semine, ut dicit Philoso.

AD XVII. dicendum, q̄ charitas dimittit
libidinē, in quantum concupiscentibus obedi-
tioni, non autē sic obedit in statu naturā corrup-
tā, quin aliquid de motu proprio retineat, etiā pro-
pter ordinem rationis. Et ideo omnino non tollit
libido, quantumcumque charitas viā angustat.
AD XVIII. dicendum, quōd in actū generationis
etiam in iustis, est actualis libido dum concupis-
centia immoderate in delectabile carnis tendit,
voluntaria etiam. Et si contra rationem nihil facere
velit, tamen ordinem rationis actualis non amittit
propter vehementiam passionis.

AD XIX. dicendum, quōd principium pec-
ti est ex nobis, principium autē boni mentioni
ex Deo: vnde in Adam fuit aliquid bonum quod
potuit omnibus communicari, scilicet originale
iustitia, quam tamen a Deo habuit: sed malum quod
in alios transmittit, habuit ex seipso, ut potius
possit quōd Deus fuisse transfusor boni: bonum
tem est transfusor mali. Bonum autem peccatum
ipsum non est transfusum ad alios, quia eius princi-
pium fuit gratia personaliter illi homini data.

AD XX. dicendum, q̄ comedere significat
personalem

personalem: sed peccare potest prinere ad personā & ad naturam. Et ideo illi qui recipiunt naturā humanam ab Adam, dicuntur in Adam peccasse: nō autem dicuntur in Adam comedisse.

ARTICVLVS VII.

Vtrum illi qui nascuntur materialiter tantum de Adam, peccatum originale contrahant.

SEPTIMO queritur, utrum illi qui nascuntur materialiter tantum de Adā, peccatum originale contrahant. Et vñ q̄ sic. Anima enim inficitur peccato originali, propter infectionem carnis cui unitur: sed caro hoīs peccatori est infecta infectione peccati in adū, semē autē in virtute tantū: quia cum careat anima rōnali non est susceptiuum infectionis peccati. Magis ergo cōtrahit maculā originalis peccati homo, qui miraculose formaretur ex carne alicuius habētis peccatū originale, puta ex costa uel pede vel manu, quā si generetur ex semine.

¶ 2 Præt. Gene. 3. dicit quædam Glos. q̄ in lumbis Adā tota posteritas fuit corrupta: q̄ nō est separata prius in loco uiræ, sed postea in loco exiliū: sed si aliq̄s hō formaretur de corpore alterius hoīs, puta de manu uel pede, separaret caro eius i loco sup̄ plū. ergo cōtraheret corruptionē originalis p̄ dū.

¶ 3 Præt. Peccatū originale est peccatū totius naturæ humanæ, ut supra dictū est: sed ille homo q̄ formaretur ex carne alterius hoīs pertineret ad humanā naturā, ergo cōtraheret peccatū originale.

¶ 4 Præt. In generatione hoīs & cuiuslibet animalis, materia corporis ministratur a femina: sed aīa inficitur p̄ infectionē peccati, ex hoc q̄ unitur materia corporali. ergo licet Adā nō peccasset, Eua peccante, proles ex utroque nata peccatum originale contraheret, non propter infectionem uirilis seminis: sed propter materiam tantum.

¶ 5 Præt. Mors, & corruptio quælibet, puenit ex necessitate materiae: sed materia ministratur a matre. ergo si Eua fuisset facta mortalis & passibilis peccato, Adā nō peccante, filii qui nascerentur passibiles & mortales fuissent: sed poena non est sine culpa. ergo peccatum originale contraxissent.

¶ 6 Præt. Damasc. dicit in tertio libro, q̄ spiritus sanctus superuenit uirgini purgans ipsam. Non autē potest dicit q̄ illa purgatio fuerit superflua, quia cum natura creata nihil superflū operetur, multo minus spiritus sanctus. Si ergo purgatione nō præcedente corpus Christi assumptum fuisset de uirgine, contraxisset nihilominus originale peccatum. Et sic uidetur quod hoc ipsum sufficiat ad contrahendum originale peccatum, quod aliquis materialiter ex Adam carnem accipiat.

SED CONTRA est, quod Aug. dicit. 10. super Gene. ad literam quod Christus non peccauit in Adā neque decimatus fuit in lumbis Abraham, quia non fuit ibi secundum feminalem rationem: sed solum secundum corpulentam substantiam.

RESPON. Dicendum, q̄ huius quæstionis veritas ex præmissis potest accipi. Dictum est enim supra, quod peccatum originale a primo parente deriuatur in posteros, in quantum posteri mouentur a primo parente per originem. Manifestum est autē, q̄ materia nō est mouere: sed moneri. unde qualiter cūque aliquis materialiter præcedit ex Adā, uel ex his qui ab Adā processerunt, nullo modo cōtrahit

ret originale peccatū, nisi seminaliter propagaretur ex eo: sicut nec est peccatum originale cōtraheret, si aliq̄s homo de nouo formaretur de terra. Non enim refert quantum ad cōditionē hoīs, de qua materia formetur: sed a quo agente formetur, quia ab agēte recipit formam & dispositiones, ut dictum est. Materia uero non retinet priorem formam, aut dispositionem: sed nouam acquirit per generationem.

AD PRIMVM ergo dicendum, q̄ si aliq̄s homo formaretur ex digito, uel carne alterius hoīs, hoc non posset esse nisi carne illa corrupta, & recedēte a sua dispositione: quia generatio vnus est corruptio alterius. unde infectio quæ præcessit in carne, non remaneret ad inficiendum animam.

AD SECUNDVM dicendum, q̄ Gl. illa nō est sic intelligēda, q̄ locus exilij sit causa contrahendi originale peccatum, q̄ si homo post peccatum in Paradiso terrestri remāssisset, transmississet originale peccatum in posteros: sed causa translationis originalis peccati, est corruptio naturæ humanæ in primo parente, locus autem exilij est concomitans ad corruptionem. unde in Glos. illa locus, ponitur quasi concomitans causam, & non quasi causā.

AD TERTIVM dicendum, quod peccatum originale non pertinet ad naturam humanam absolute: sed secundum quod deriuatur ab Adam per uiam feminalem, ut dictum est.

AD QUARTVM dicendum, q̄ filij qui nascerentur ex Adam ipso non peccante & Eua peccante, non contraherent: quia originale peccatum cōtrahitur per uirtutem mouentem ad naturam humanam, quæ est in femine maris secundum Philoso. Et ideo quāuis Eua primo peccauerit, significanter tamen Apostolus dicit, quod per vnum hominem peccatum in mundum intrauit.

AD QUINTVM dicendum, q̄ aliquibus uisum est, q̄ illi qui nascerentur ex Adam non peccante, & Eua peccante, mortales & passibiles essent: propter hoc quod ista consequuntur materiam, quam ministrat mater, & tunc mortalitas & passibilitas non essent defectus pœnales, sed naturales. sed melius dicendum est, q̄ non essent passibiles neque mortales. Si enim Adam non peccasset, transfudisset iustitiam originalem in posteros, ad quam pertinet, quod non solum anima subdatur Deo, sed etiam corpus subdatur animæ, per quod excluditur passibilitas & mortalitas.

AD SEXTVM dicendum, q̄ ex hoc q̄ Christus fuit conceptus ex uirgine sine uirili semine, habuit q̄ nō contraheret originale peccatum: præcessit autem purgatio non tanquam ad hoc necessaria, ut sine originali peccato conciperetur, sed quia carnem quam uerbum Dei suscepit, omnis puritas decebat.

ARTICVLVS VIII.

Vtrum peccata proximorum parentum originaliter in posteros transeant.

OCTAuo queritur, utrum peccata proximorum parentum originaliter in posteros transeant. Et vñ q̄ sic. Dauid enim ex legitimo matrimonio natus dicit, Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum, & in peccatis concepit me mater mea. Ex quo vñ q̄ multa sunt originalia peccata vnus hoīs: sed hoc eē nō posset si peccata proximorum parentum originaliter non transirent in posteros, sed solum peccatum primi hoīs. ergo peccata proximorum parentum originaliter transeunt in posteros.

¶ 2 Præt. Sicut natura humana fuit in Adā, ita in singulis

2. qu. 81. p. 1. preced.

2. qu. 81. p. 1. preced.

gulis hominibus: sed Adā suo peccato actuali corrupit naturam humanam, & corruptam transmisit in posteros, quia qualem habuit, talem communicavit. ergo & quilibet alius suo peccato actuali corrupit naturam humanam in seipso, & huiusmodi corruptionem transmittit in posteros. Et sic peccata actualia proximorum parentum transeunt originaliter in posteros, sicut & peccatum primi parentis. Sed diceretur, quod in Adam fuit humana natura integra, & ideo potuit eam corrumpere suo actuali peccato: in alijs autem hominibus est natura humana iam corrupta, & ideo per eorum actualia peccata corrumpi non potest.

¶ 3 Sed contra est, qd Apocal. vlti. dicitur, Qui iustus est iustificetur adhuc, & qui in fordibus, fordescat ad huc: sed esse eam in fordibus peccati est esse corruptam. ergo natura quæ est in aliquo corrupta, potest adhuc vterius corrumpi. Sed dicendum qd illa corruptio naturæ quæ fiebat per peccatum primi parentis, de natura integra fecit corruptam, & ideo potuit causare transfusionem originalis peccati: sed alia corruptiones naturæ quæ sunt per peccata actualia hoc non faciunt, & ideo non causant transfusionem originalis peccati.

¶ 4 Sed contra, Medium cōparatum vni extremorum habet rationem alterius, sicut pallidum comparatur ad album, vt nigrum ad album: sed minus corruptum medium est inter integrum & magis corruptum. ergo idem operatur corruptio naturæ, qua transfuitur de integro in corruptum, & corruptio qua transfuitur de minus corrupto in magis corruptum. Sed dicendum, qd natura humana fuit in primo homine sicut in primo principio: & ideo potuit in eo corrumpi, non autem in alijs.

¶ 5 Sed contra, Si primo homine nō peccante aliquis posterorum eius peccasset, corrupta fuisset in eo natura humana, & talem transmisisset in posteros: & tamen in eo non fuisset humana natura sicut in primo principio. non ergo requiritur ad transfusionem originalis peccati, quod natura humana corrumpatur per primum naturæ principium.

¶ 6 Præter. Exod. 20. dicitur, ego sum Deus zelotes visitans iniquitatem patrum in filios in tertiâ & quartâ generationem, quod non potest referri nisi ad peccatum actuale proximorum parentum. ergo peccata actualia proximorum parentum, originaliter traducuntur in posteros. Sed diceretur, quod hoc intelligitur de transitu peccatorum, quantum ad poenam: non autem quantum ad culpam.

¶ 7 Sed contra, Effectus non potest esse sine causa sua: sed poena est effectus culpæ. ergo si traducitur poena, necesse est vt traducatur & culpa. Sed diceretur, quod poena quæ supponit culpam, non semper est in eodem: sed quandoque in alio.

¶ 8 Sed cōtra, Poena a Deo est & iusta est: iustitia autem est equalitas quædam. oportet ergo qd poena, inæqualitatē culpæ ad æqualitatē reducat: sed hoc nō potest esse nisi in eodem fieret æqualitas per poenā, in quo præcessit inæqualitas per culpam, vt. s. patiatur aliquid secundum voluntatem Dei, cōtra voluntatem suam, qui peccando fecit contra voluntatem Dei secundum voluntatem suam. oportet ergo qd ad eundem transeat poena ad quem transit culpa.

¶ 9 Præter. Mat. 27. Iudei dixerunt, Sanguis eius super nos, & super filios nostros. Quod exponens Augustinus, in quodam sermone de Passione dicit, Ecce qd bona ad hæredes suos quodā sacrilegij testimonio transf-

F mittunt, macula sanguinis se spūndū, & postea perimunt. ergo peccatū actuale aliorū hominū Adā, transit ad posteros etiam quantum ad maculā.

¶ 10 Præter. Adam peccante oēs in eo peccauerunt, vt dicit Apostolus, & hoc ideo qd in eo eramus secundum feminalem rationem, vt Aug. dicit: facti enim sumus in Adam secundum feminalem rationem, ita etiam in proximis parentibus. ergo etiam ea peccantibus nos peccauimus. Et ita originaliter eorum peccata ad nos transeunt.

¶ 11 Præter. Mors, quæ est priuatio uitæ, est poena originalis peccati: sed vita hominis semper magis & minus uiuebat quā modo. ergo cum poena creditur, addatur qd augatur a culpa, & sic per peccata actualia proximorum parentum aliquid addatur ad originale peccatum, quod trahitur ex primo parente.

¶ 12 Præter. Ante institutionem circumcisionis peccata saluabantur in sola fide parentum, vt Gregorius dicit: ergo & per infidelitatē damnabuntur: sed infidelitas est peccatum actuale, ergo actuale peccatum proximorum parentum transit ad posteros.

¶ 13 Præter. Efficacius est ad agendum quod inest inest secundum speciem, quā inest inest secundum speciem tantum: sed turpitas corporalis imaginata, quæ est secundum speciem tantum in generante transit ad posteros. vt Hieron. dicit in libro de Hebraicis quætionibus, quædam mulier peperit puerum nigrum ad Æthiopiā in pariete de pich. ergo multo magis turpido peccati, quæ est in anima patris, secundum rem, & secundum spem transit ad posteros.

¶ 14 Præter. Magis aliquis potest communicare culpa, quā alius, quia magis habet ab alio, sed proximi parentes transfundunt in posteros corruptionem peccati originalis, quæ in eos a Adam deriuatur. ergo multo magis transfundunt corruptionem actualium peccatorum.

¶ 15 Præter. Secūdū iura canonica & ciuilia, filii obligantur pro peccatis parentum. Nam filii facerentur quamuis sint ex libera matre geniti addicuntur iurati: hæredes autem alicuius furis obligantur pro furto patris secundū iura canonica, etiam si non ad eos de furto peruenerit, lite etiam non constat cū patre. Filii etiam eorum qui peccant, minelaxa maiestatis portant parentum ignominiam. ergo peccata parentum ad filios transeunt.

¶ 16 Præter. Magis conueniūt filii cū proximis parentibus, quā cum primo parente, & immediatus habet ad eos. Si ergo peccatū primi parentis transit in posteros, multo magis peccata proximorum parentum quod eūque fecerit homo, extra corpus traducuntur: sed quædā peccata actualia peccantur ad corpus, dicit enim Apostolus ad Cor. 6. Oportet ut quod eūque fecerit homo, extra corpus, qui autem fornicatur, in corpus suum peccat, huiusmodi peccata actualia a proximis parentibus originaliter ad posteros deriuantur.

¶ 17 Præter. Ea quæ sunt corporis, traducto corpore ad corpus, dicit enim Apostolus ad Cor. 6. Oportet ut quod eūque fecerit homo, extra corpus, qui autem fornicatur, in corpus suum peccat, huiusmodi peccata actualia a proximis parentibus originaliter ad posteros deriuantur.

¶ 18 Præter. Ea quæ sunt corporis, traducto corpore ad corpus, dicit enim Apostolus ad Cor. 6. Oportet ut quod eūque fecerit homo, extra corpus, qui autem fornicatur, in corpus suum peccat, huiusmodi peccata actualia a proximis parentibus originaliter ad posteros deriuantur.

¶ 19 Præter. Ea quæ sunt corporis, traducto corpore ad corpus, dicit enim Apostolus ad Cor. 6. Oportet ut quod eūque fecerit homo, extra corpus, qui autem fornicatur, in corpus suum peccat, huiusmodi peccata actualia a proximis parentibus originaliter ad posteros deriuantur.

¶ 20 Præter. Ea quæ sunt corporis, traducto corpore ad corpus, dicit enim Apostolus ad Cor. 6. Oportet ut quod eūque fecerit homo, extra corpus, qui autem fornicatur, in corpus suum peccat, huiusmodi peccata actualia a proximis parentibus originaliter ad posteros deriuantur.

¶ 21 Præter. Ea quæ sunt corporis, traducto corpore ad corpus, dicit enim Apostolus ad Cor. 6. Oportet ut quod eūque fecerit homo, extra corpus, qui autem fornicatur, in corpus suum peccat, huiusmodi peccata actualia a proximis parentibus originaliter ad posteros deriuantur.

¶ 22 Præter. Ea quæ sunt corporis, traducto corpore ad corpus, dicit enim Apostolus ad Cor. 6. Oportet ut quod eūque fecerit homo, extra corpus, qui autem fornicatur, in corpus suum peccat, huiusmodi peccata actualia a proximis parentibus originaliter ad posteros deriuantur.

¶ 23 Præter. Ea quæ sunt corporis, traducto corpore ad corpus, dicit enim Apostolus ad Cor. 6. Oportet ut quod eūque fecerit homo, extra corpus, qui autem fornicatur, in corpus suum peccat, huiusmodi peccata actualia a proximis parentibus originaliter ad posteros deriuantur.

¶ 24 Præter. Ea quæ sunt corporis, traducto corpore ad corpus, dicit enim Apostolus ad Cor. 6. Oportet ut quod eūque fecerit homo, extra corpus, qui autem fornicatur, in corpus suum peccat, huiusmodi peccata actualia a proximis parentibus originaliter ad posteros deriuantur.

¶ 25 Præter. Ea quæ sunt corporis, traducto corpore ad corpus, dicit enim Apostolus ad Cor. 6. Oportet ut quod eūque fecerit homo, extra corpus, qui autem fornicatur, in corpus suum peccat, huiusmodi peccata actualia a proximis parentibus originaliter ad posteros deriuantur.

¶ 26 Præter. Ea quæ sunt corporis, traducto corpore ad corpus, dicit enim Apostolus ad Cor. 6. Oportet ut quod eūque fecerit homo, extra corpus, qui autem fornicatur, in corpus suum peccat, huiusmodi peccata actualia a proximis parentibus originaliter ad posteros deriuantur.

RESPON. Dicendum, quod super hoc August. quæstionē mouet in Enchiridio, & insolūtā dimit-
tit: sed si diligenter consideretur impossibile est, qd
peccata actualia proximorum parētū originaliter
in posteros transeat. Ad cuius euidentiā notādū
est, qd generans uniuocū naturam suæ speciei com-
municat generato, & p consequens omnia accidē-
tia, quæ speciem consequuntur. Sicut enim homo
generat hominem. ita rībilis rībilem. si autē uir-
tus generantis sit fortis, tradit similitudinem suam
genito, etiam quantum ad accidētia indiuidualia:
sed hoc uerū est de accidētibus, quæ aliquo modo ad
corpus pertinent, & non autem de accidētibus q̄
solum pertinent ad animam maxime intellectuā,
quæ non est uirtus in organo corporali. homo. n.
albus plerumque generat filium album, & magnus
magnum: numquam autem Grammaticus Gram-
maticum, aut physicus Physicum: quia uero per
peccatum, gratiæ donum priuatur, oportet idem
considerare in peccato, quod consideratur in do-
no gratiæ, quod tollitur per peccatum. Fuit autem
in principio conditionis humanæ quoddam do-
num gratuitum primo homini diuinitus datū non
ratione personæ suæ tantum: sed ratione totius na-
turæ humanæ ab eo deriuandæ, quod donum fuit
originalis iustitiæ. huius etiam doni uirtus non so-
lū residebat in superiori parte animæ, quæ est intel-
lectiua: sed diffundebar ad inferiores animæ par-
tes, quæ cōtinebātur uirtute doni prædicti totaliter
sub rōne, & ulterius usque ad corpus, in quo ni-
hil poterat accidere dono prædicto manente, qd
cōtrariaretur vnioni ipsius, ad animā. Et ideo rōna-
biliter hoc donū fuisse ad posteros propagatū pp
duo, primo quidem, quia consequēbatur naturam
ex Dei munere, licet non ex ordine nature: secūdo
quia pertinebat usque ad corpus, qd p generatio-
nem traducitur: hoc autē donum iūblatum est per
primum peccatum primi parentis, unde rationabi-
liter & peccatū illud pp eandem causā per origi-
nē ad posteros deriuatur: sed alia peccata actualia
uel ipsius primi parentis, uel etiā aliorum opponū-
tur dono græ, quod diuinitus confertur alicui rō-
ne personæ suæ tm, & iterum residet uis eius in sola
anima intellectuā, neq; deriuatur ad corpus, ut p
hmōi gratiā tollatur corruptibilitas corporis. Et
ideo nec ipsa gratia, traducitur, nec etiam peccata
actualia quorumcumque parentum, etiam ipsius
Adæ præter primū eius peccatū traducuntur in po-
steros p modū originis: possunt autē peccata actualia
proximorū parētū deriuari ad filios p imitationē
pp conuerſationem assiduam filiorum cum eis.

AD PRIMVM ergo dicendum, qd peccatum ori-
ginale in uno homine est unum tm: sed dī pluraliter,
in peccatis concepit me mater mea, pp qua-
tuor. primo quidem fm consuetudinē scripturæ,
in qua ponitur plurale pro singulari, ut patet Mar.
2. Mortui sunt qui quærebant animam pueri, quod
dī pro solo Herode. secundo quia peccatum origi-
nale est quodammodo: causā sequentium peccato-
rū. & ita uirtute continet in se multa peccata. Ter-
tio qa in peccato actuali primi parētis, ex quo pec-
catū originale causā, fuit multiplex peccati deſor-
mitas. Fuit. n. ibi supbia, inobediētia, gula, & furtū.
Quarto qa corruptio originalis peccati, ad diuer-
ſas hoīs partes p̄inet; sed tm pp hoc peccatū origi-
nale in homine, nō potest dici plura, nisi fm quid.

AD SECVNDVM dicēdū, qd Adā suo pctō actuali

A corruptit naturam humanā subtrahendo donū gra-
tuitum, quod poterat transire in posteros, quod nō
fit per actualia peccata proximorū parentum, ut ex
dictis patet: quamuis addant ad hęc corruptionem
per subtractionem gratiæ, vel aptitudinis ad ipsam
gratiam, quæ est donum personale. Et per hoc pa-
tet responsio ad tertium, quartum, & quintum.

AD SEXTVM dicēdum, qd hoc dī quia peccatum
transit a parentibus in posteros quantum ad p̄nā:
veruntamen considerandum est qd duplex est p̄-
na, vna spiritualis, quæ pertinet ad animam, & tali
p̄na filius nūquam punitur pro patre: & hoc ideo
quia anima filij non est ex anima patris, sed imme-
diate causatur a Deo. Et hęc ratio assignatur Eze-
c. 18. Sicut anima patris mea est, ita & anima filij mea
est: Filius non portabit iniquitatem patris. Alia p̄na
est corporalis, vel eorum quæ ad corpus pertinent:
& quantum ad hanc p̄nam filij pro parentibus pu-
niuntur, præsertim quando conformantur parenti-
bus in culpa. Quantum enim ad corpus, quod a pa-
rente traducitur, filius est aliquid patris.

AD SEPTIMVM dicendum, quod p̄na tempo-
ralis, qua filius quandoque punitur, habet pro cau-
sa culpam in patre præcedentem.

AD OCTAVVM dicēdū, qd inquitum filius est ali-
quid patris: sic in p̄na filij punitur etiam pater.

AD NONVM dicēdum, quod sanguis Christi obli-
gat filios Iudæorum, in quantum sunt imitatores pa-
ternæ malitiæ ipsam approbando.

AD X. dicendum, qd in primo parente, & in proxi-
mis parentibus fuimus secundum cōiocationem na-
turæ: nō tm fm cōiocationem in persona. Et iō pec-
cato subtrahente donum nature participamus: nō
autem peccato subtrahente donum personæ.

AD XI. dicendum, quod hoc quod modo minus
homines viuunt quā in principio mundi non est
propter aggrauationem originalis peccati, neque
propter continuam debilitationem nature, ut qui-
dam dicunt, alioquin per processum temporis sem-
per magis & magis vita hominis breuiaretur, quod
patet esse falsum, cum modo tantum homines ui-
uant, sicut & in tempore Dauid, qui dicebat, Dies
annorum nostrorum in ipsis septuaginta annis. Illa
ergo diurnitas vite fuit ex uirtute diuina, ut genus
humanum multiplicaretur.

AD XII. dicēdum, qd a principio humani generis
remedium contra originale peccatum adhiberi nō
potuit: nisi per uirtutem mediatoris Dei, & hominis
Iesu Christi. Fides ergo antiquorum cum aliqua p̄-
testatione fidei valebat paruulis ad salutem, nō
erat quidam actus meritorius credentium, unde nō
requirebatur qd esset actus fidei formate: sed ex par-
te rei credite, si ipsius mediatoris. Sic enim & sacra-
menta, quæ postea sunt instituta ualent, in quantum
E sunt quedam fidei protestationes: unde non sequitur,
quod infidelitas parentum filios noceret: nisi per
accidens, sicut remouens remedium peccati.

AD XIII. dicēdū, qd imaginatio est uis quedam in
organo corporali. unde ad speciē imaginatā mutat
spūs corporeus in quo fundatur uis formatiua, quæ
operatur in semine. Et iō interdū aliqua imitatio fit
in prole ex imaginatione parentis in ipso coitu, si sit
fortis: sed infectio peccati maxime actualis totaliter
manet tāa, & nō p̄inet ad corpus, vñ nō est simile.

AD XIV. dicendum, quod ratio illa procedit
ceteris paribus.

AD XV. dicendum, qd ratio illa procedit de tran-
ſitu

In corp. art.

B

C

D

E

fitu peccati quantum ad penam corporalem. Ad xvi. dicēdū, q̄ magis cōtraheret homo peccatum a proximo parēte, quā a primo, si p̄ peccatum proximi parentis tolleretur aliquod donū natura: sicut per peccatum primi parētis est ablatum. Ad xvii. dicendum, q̄ ille qui fornicatur, d̄ peccare in corpore, immo est in aīa, sicut & gratia cui opponitur: sed q̄a cōpletur hoc peccatū in corpore delectatione, & in quadā corporis resolutione, quod in nullo alio peccato cōtingit. Nam in peccato gulae nō fit aliqua resolutio corporalis: in peccatis vero spiritualibus, non est delectatio corporalis.

QVAESTIO V.

De pena originalis peccati. In quinque articulos diuisa.

- ¶ Primo enim queritur, vtrum pena originalis peccati sit carentia diuinæ visionis.
- ¶ Secundo, Vtrum peccato originali debeat pena sensibilis.
- ¶ Tertio, Vtrum pariantur afflictionem interioris doloris, qui decedunt cum solo originali.
- ¶ Quarto, Vtrum mors & alij defectus huius vitæ sint penæ originalis peccati.
- ¶ Quinto, Vtrum mors & huiusmodi defectus sint homini naturales.

ARTICVLVS I.

QVAESTIO est de pena originalis peccati. Et primo queritur, vtrum sit cōueniens pena originalis peccati carētia visionis diuinæ.

Et vtr̄ q̄ nō: quia vt d̄r 2. Physic. Frustra est quod est ad finem, quem non consequitur: sed homo naturaliter ordinatur ad beatitudinem, sicut ad finem vltimum, quæ quidem beatitudo in diuina visione consistit. ergo frustra est homo, si nō pertueniat ad visionem diuinam. sed Deus propter peccatum originale non destitit causare hominum generationem, vt Damasc. dicit. Cum ergo in operibus Dei nihil sit frustra, videtur quod homo p̄pter peccatum, quod ex sua origine contrahit, non incurrat reatum carētia visionis diuinæ.

¶ 2 Præ. Ezech. 18. dicitur, Omnes animæ meæ sūt, sicut anima filij mea est, ita & anima patris mea est, Ex quo potest accipi, q̄ omnes animæ immediate sunt a Deo creatæ, & q̄ vna non traducitur ab alia, ergo pena quæ tātum pertinet ad animam, nō debet aliquis puniri pro peccato originali, quod a primo parente traducitur: sed carentia diuinæ visionis est pena ad solam animam pertinēs, sicut & ipsa visio diuina solus animæ est. ergo carentia diuinæ visionis, non est pena debita originali peccato.

¶ 3 Præ. Aug. dicit in Enchi. q̄ mitissima est pena eorum, q̄ pro solo peccato originali puniuntur: sed Christo dicit sup̄ Matth. q̄ carētia diuinæ visionis est maxima penarum, & intollerabilior q̄ gehenna, ergo carentia visionis diuinæ non est cōueniens pena originalis peccati. Sed diceretur q̄ sola carentia visionis diuinæ est minor pena, q̄ carentia visionis diuinæ cum pena sensus, q̄ debetur peccato actuali.

¶ 4 Sed contra, pena, cum sit quoddam malum, in priuatione alicuius boni cōsistit: sed proportio priuationum adinuicem est sicut proportio eorū quæ priuātur. Sic enim surditas se habet ad cecitatem, sicut auditus ad visum: sed per carētia diuinæ visionis priuatur homo Deo, per penā autem sensus pri-

natur quodā bono creato, sensus delectationis vel aliquo hmōi. Bonum autem creatum alicui bono increato. nō facit magis beati. Dicitur autem in lib. Cōfessad Deū loquens, Qui te & illa nō creaturas non p̄ illa beator: sed p̄ te. sicut beatus ergo qui priuatur bono increato solo p̄ carētia visionis diuinæ, nō est minus miser quā ille, cū hoc patitur penā sensus. Sed dicendum, q̄ nō sit minus beatus, quātū ad primum essentia est tñ minus beatus, quātū ad primum accidentia. ¶ 5 Sed cōtra, primum accidentia accidentia habet ad beatitudinē: sed per intentionē accidentia nō intenditur id: cuius est accidens. nō. n. h. h. magis albus, p̄ hoc fit magis homo, ergo bono increato q̄ essentialiter cōsistit in fruitione summi boni nō intendit p̄ quodcūque bonū creatum additur.

¶ 6 Præ. Cum bonum increatum in infinitum datur bonum creatum, comparatur bono creatum bonū increatum, sicut punctus ad lineā. sed lineā nō efficitur maior per adiectionē puncti, ergo bonū p̄ additionē boni creati fit maior beatitudo, q̄ consistit in fruitione boni increati. Sed dicitur q̄ quamuis Deus sit bonū infinitum, tamen vni Deī nō est bonum infinitum: quia Deus ab initio est creato finite videtur. Et ita qui priuatur vni ne diuina, non priuatur bono infinito.

¶ 7 Sed cōtra, cuiusque subtrahitur sua perfectio, priuatur sua p̄fectione: sed visio est perfectio natiuitatis. ergo cuiusque subtrahitur visio priuatur a vno. Et sic cum ipsius visum sit bonum infinitum, qui priuatur Deī vltione priuatur bono infinito.

¶ 8 Præ. Ipse Deus est hoīs merces, qui ad Abrahā dixit. Ego dominus merces magna nimis. Gen. ergo qui priuatur vltima mercede q̄ consistit in diuina vltione, priuatur ipso Deo, qui ē bonū infinitum.

¶ 9 Præ. Peccato originali debet minor pena, q̄ peccato veniali, alioquin pena peccati originalis nō esset mitissima, ut dicit Aug. sed peccato veniali debet pena sensibilis, nō autē carētia visionis diuinæ. Cū ergo indubitatē carētia visionis diuinæ sine pena sensus, sit maior pena, quā pena sensus sine carētia visionis diuinæ, ut q̄ peccato originali non debeat pro pena, carētia visionis diuinæ. Sed dicendū q̄ peccato veniali debetur carētia diuinæ visionis ad tempus, sicut & pena sensus.

¶ 10 Sed cōtra, Aeternitas addita plus aggravat nā carētia visionis diuinæ, q̄ pena sensibilis, quā nullus tā bene dispositus est, q̄ nō uellet penā quacūq̄; penā tēporalē subire, q̄ p̄petua uisionis diuinæ carere. Si ergo peccatū originale puniatur tua carētia visionis diuinæ, magis puniatur q̄ peccato veniale: & ita non est mitissima eorum pena.

¶ 11 Præ. Secūdū leges dicim⁹. Dignus ē mīsericordiam q̄ alieno uino laborauit: sed ille q̄ punitur pro peccato originali, laborauit alieno uino, p̄priam p̄nitentiam. ergo dignus est misericordiam. Nō ergo eorū pena grauior, quæ est carētia visionis diuinæ.

¶ 12 Præ. Aug. dicit in lib. de Duabus animarum tenere quemcumque, quia non fecit quod non potuit, summa inultia & insana est: nihil tale cadit in Deum. Cum ergo puer, qui priuatur vitare non potuit originale peccatum, ut hoc non incurrat reatum alicuius penæ.

¶ 13 Præ. Peccatū originale est priuatio originalis iustitiæ, ut Aug. dicit: sed hūi originale iustitiæ possit nō h̄re gram, n̄ debet visio diuinæ, ergo peccato originali r̄idet p̄petua carētia uisionis diuinæ.

Lib. 2. cō. 62. tom. 2.

Cap. 93. to. 3.

Homil. 47. ad populū Antiochenū tom. 5.